

INTÉZMÉNYI AKKREDITÁCIÓS ELJÁRÁS

(Második akkreditációs értékelés)

2010/8/X/1. SZ. MAB HATÁROZAT

KÁROLI GÁSPÁR REFORMÁTUS EGYETEM

2010. október 1.

1) A KÁROLI GÁSPÁR REFORMÁTUS EGYETEM akkreditációs értékelése

I.1) Az akkreditációs minősítés:

Károli Gáspár Református Egyetem	2010/8/X/1. SZ. MAB HATÁROZAT A Az egyetem akkreditációja – az akkreditációs feltételeknek való jelenlegi megfelelés alapján – 2015. december 31-ig hatályos
---	--

I.2) Az akkreditációs minősítés indoklása:

*A felsőoktatásról szóló hatályos, 2005. évi CXXXIX. tv. vonatkozó §-ai, illetve a MAB akkreditációs követelményei alapján a **KÁROLI GÁSPÁR REFORMÁTUS EGYETEM EGYETEMKÉNT AKKREDITÁLHATÓ**, mert*

- *Több képzési területen¹, illetve, több tudományterületen² több szakon³ folytat alap-, valamint mester-képzést, továbbá jogosult doktori képzésre és doktori fokozat odaítélésére.*
- *Rendelkezik a feladatai ellátásához szükséges állandó kutatói, oktatói karral:
Az alaptervékenységének ellátásához szükséges oktatók és kutatók **84%-át** teljes munkaviszony keretében foglalkoztatja (az Egyetemen összességében 533 oktatót alkalmaznak; 339 oktatót teljes munkaidőben, 45 oktatót részmunkaidőben, 149 oktatót megbízással. Összesen 254 oktató adta az intézménynek akkreditációs nyilatkozatát (HTK: 16, ÁJK: 40, BTK: 174, TFK: 24).
A teljes munkaviszony keretében foglalkoztatott oktatók, kutatók **63%-a** tudományos fokozattal rendelkezik.*
- *Rendelkezik a képzéshez és a tudományos kutatáshoz szükséges tárgyi feltételekkel.*

II. Működés- és minőségértékelés

II.1) Az intézmény vezetési rendszerének értékelése:

Az Intézményt, amelyet ebben a formában 1992-ben alapítottak, a MAB legutóbb 1999-ben akkreditálta. Az Intézmény azóta többirányú átalakuláson ment át. Részben áttért a bolognai rendszerű oktatásra, megtartva a teológus- és a jogászképzés ötéves ciklusát. Minden karon elindított alapképzési szakokat, és néhány mesterszak indítására is engedélyt kapott. Másrészt súlyos vezetési válságon esett át. Az állapotok tarthatatlanságát a fenntartó megkésve, de észlelte. Ekkor beavatkozott, és fenntartói jogait érvényesítve új vezetőkkel kísérli meg a problémák elhárítását és egy új stratégia kidolgozását.

2008-ban az egyetem elfogadta az új fejlesztési tervét. 2009 elején a fenntartó kezdeményezésére a teljes vezetés megújításába fogott, és ez a folyamat még nem

---

¹ hitéleti, bölcsészettudomány, társadalomtudomány, jog és igazgatási képzési területek

² hittudományok, bölcsészettudományok, társadalomtudományok, állam- és jogtudományok

³ L.: az akkreditációs jelentés Függelékének 1. pontjában megadott képzési lista

fejeződött be. Az intézménynek 2008. december 15. óta nincs a szenátus által választott és a köztársasági elnök által kinevezett rektora.

A látogatás idején

- rektori teendőkkel megbízott rektorhelyettes vezette az egyetemet;
- az Állam- és Jogtudományi Karon megbízott dékán működött;
- a Bölcsészettudományi Karon a kar dékánja benyújtotta lemondását, a kart ügyvezető dékánként vezeti augusztusig;
- az intézményben több dékánhelyettesi poszt nem volt betöltve;
- a gazdasági vezetői feladatokra 2009. január elsejével gazdasági igazgatót neveztek ki;
- az intézmény főtitkára teendőinek ellátására 2009 decemberében kapott megbízást, stratégiai igazgatója 2010 elején állt munkába;
- a Tanítóképző Főiskolai Kar (Nagykőrös) dékánja már több cikluson át kitűnően látta el feladatát, de megbízatása nemsokára (2011) lejár;
- a legnyugodtabb a helyzet a Hittudományi Karon, ahol a régi tradíciókra építve folyik az oktatás.

Az intézményben a látogatáskor még nem írták ki az esedékes vezetői pályázatokat: részben azért, mert a gazdasági ügyek és az adminisztráció rendbetétele még nem ért véget, részben azért, mert a fenntartó és az intézmény vezetősége meg kívánja várni az intézmény akkreditációjának eredményeit. Az oktatók közül ebben az átmeneti helyzetben sokan inkább a kivárára, mint a szerepvállalásra vállalkoznak.

A négy kar közül kettő, a *Hittudományi Kar* és a *Tanítóképző Főiskolai Kar* nagy hagyományú és megfelelően működik. **Mint karok, 5 évre akkreditálhatóak.** A *Bölcsészettudományi Kar* és az *Állam- és Jogtudományi Kar* jelentős működési és minőségi gondokkal küzd. Ugyanakkor az tény, hogy sajátos, református szellemű értelmiség képzése és oktatása folyik, és ez a két kar működésének normalizálódása után országos értéké válhat. Az Intézményben három doktori iskola működött, ezek közül a Jogtudományi doktori iskola és az Irodalomtudományi doktori iskola nem kapott akkreditációt (A Jogtudományi DI felülvizsgálati szakaszban van, az Irodalomtudományi DI akkreditációját a MAB jelen ülése felfüggesztette). **E két kar akkreditációját 2011. szeptemberében lefolytatandó monitor eljárás közbeiktatásával 2013. június 30-ig adja meg a plénum.**

A rendkívüli állapotban az Intézmény fenntartójának különös felelőssége és szerepe van. Az intézmény fenntartója a Magyarországi Református Egyház Zsinata, amelyet az elnök-püspök képvisel. Ugyanakkor a teológiai és a vallási tartalmú képzésekben a Dunamelléki Egyházkerületnek egyetértési joga van, melyet püspöke gyakorol. Az Intézmény irányításában ez a kettősség normális ügymenetben nem akadályozza az Intézmény tevékenységét, azonban nagyobb átalakulások esetén, rendkívüli helyzetekben előfordulhatnak olyan pontok, ahol a szükségesnél nehezebben hozhatók meg a döntések. Az Intézményben ez az állapot várakozást és ugyanakkor bizonytalanságot eredményezett. Az Intézmény meghatározó professzorainak többsége bízik a kibontakozásban, ugyanakkor nem kevesen úgy látják, hogy a holtpontra az Intézmény éppen csak átjutott, de még nem dőlt el a végleges fejlődési iránya. Az átalakítás érthető módon egzisztenciális bizonytalanságot teremtett. Az oktatók közötti súrlódások a normális,

illetve a még elfogadható színtről sok esetben már elviselhetetlen szintre emelkedtek. Ennek kísérőjelenségei az oktatás nyugalma is veszélyeztetik.

Az Intézmény által beadott önértékelés az akkreditációs munkát nem segítette, nem bizonyult érzékenynek a még fennálló nehézségek, gyengeségek iránt. Néhány megjegyzés az Intézményi Önértékelés 8-9. oldalain ugyan megjelenik, de a részletes bemutatásban már nem szerepelnek, nem konkretizálódnak.

A plénum a helyzet megismerése alapján arra az álláspontra jutott, hogy hozzá kíván járulni az Intézmény minőségének fejlesztéséhez. Elsősorban azzal, hogy külső szakértőként tükröt állít elé: röviden és reálisan összegezve erősségeit (amelyek részben túlhangsúlyozásra kerültek az önértékelésben), kijelöli a sürgősen elvégzendő teendőket és ismerteti azokat a feltételeket, amelyek teljesítése esetén esély lehet a két kar későbbi, teljes idejű (ötéves) akkreditációra.

II.2 A szervezeti és működési minőségértékelés

- Az egyetemi vezetés az Intézmény jelenlegi fejlődési szintjén az erős központi szabályozásokat tartja fontosnak. Ez a gazdasági és alapvető működési folyamatok esetében indokolt lehet, de ha nem adnak felhatalmazást egyes kérdések eldöntésében a karoknak, akkor megkérdőjeleződik a kari struktúra fenntartása.
- Az Egyetem vezetése az operatív irányítási feladatokat a heti vezetői értekezleten tekinti át és meghozza a szükséges döntéseket. A stratégiai vezetés fontosságát (lehet, hogy csak formálisan) mutatja a stratégiai igazgatói feladatkör létrehozása és betöltése. A vezetés egyes stratégiai céljai ugyanakkor nem kellően megalapozottak, esetenként vágyálmokat fogalmaznak meg megalapozott stratégia helyett (szakok és hallgatók számának növelése). Az Intézményt nem jellemzi, hogy a trendek elemzése alapján stratégiai mutatószámokat fogalmaznának meg a különböző területekre, és ezekre alapozva hoznának a különböző vezető szinten döntéseket, stratégiai fejlesztéseket. Ez feltétlenül szükséges, ha színvonalas minőségmenedzsment rendszert és vezetési rendszert kívánnak működtetni.
- Az Egyetem vezetése megkezdte a működés teljes átvilágítását. Ez a folyamatok fejlesztése, a működés hatékonyságának biztosítása szempontjából fontos. Ezen átvilágítás fontosabb elemeit az egyetemi vezetés például a fiatal oktatók saját forrásból történő biztosításában, a német szakos képzés létszámnövelésére teendő erőfeszítésekben és a néderlandisztikai képzés erősítésében (a református egyházi kapcsolatok miatt) a stratégiai fejlesztési célok között fogalmazza meg.
- Az egyetemi vezetés szintjén is hasznosítják a karokon különböző hagyományokkal és eredményekkel működő oktatás hallgatói véleményezését és a pályakövetési rendszer adatait, információit. Az ÁJK-n kialakított Karrier Iroda más egyházi intézmények hasonló karainak és a BTK-nak is szolgált.
- A MAB számára készített egyetemi és kari önértékelések elkészítése az egyetemi vezetés szerint egyes megoldandó kérdésekre ráirányították a vezetés figyelmét. A plénum ugyanakkor fontosnak tartja a kollégium ama megjegyzését, miszerint az önértékelési jelentések terjedelme (amely nem vette figyelembe a MAB ajánlásait) sok esetben nehezítette az előremutató stratégiai szemlélet megjelenését azokban. A javasolt terjedelmet messze meghaladó önértékelési jelentésekre (egyetem, BTK) jellemző, hogy megfelelő szintetizálás, és súlypontképzés helyett azok csupán az egységek (egyetemen karok, BTK-n tanszékek) anyagainak összefűzését jelentik.
- Az Egyetem eredményei szempontjából jelentős a HTK 6 éves osztatlan mesterképzése, amely a gyakorlati képzés szerepét növelte a hittudományi területen.

II.3 A minőségbiztosítás és -fejlesztés értékelése

- Egyetemi szintű Minőségbiztosítási Bizottság működik, amely a Szenátus elé kerülő egyetemi és kari előterjesztéseket tárgyalja, véleményezi. Több olyan kérdéssel is foglalkozik, amely túlmutat a szűken vett minőségbiztosítási feladatokon.
- Az egyetemi és kari minőségbiztosítási bizottságok jelentős szerepet kaptak az új képzési programok véleményezésében. Egyes esetekben a tantervek átdolgozását is eredményezték a bizottságokban megfogalmazottak. E fórumok véleményezik az előléptetéseket is. Egy lényegét tekintve autokratikus vezetés mellett ennek nincs igazi jelentősége. Egyes kivételes esetekben hívhatják fel a vezetés figyelmét a döntés szempontjainak további mérlegelésére.
- 2009-ben fogadta el az Egyetem Szenátusa a Minőségbiztosítási Kézikönyvet. E kézikönyv és mellékletei egy ideális állapotot vesznek figyelembe. Első pillanatra elméletileg és általánosságban kiválónak tűnik, de nem veszi figyelembe az Intézmény és a karok jelenlegi szervezeti kultúráját és működésének gyakorlatát. Az Egyetem vezetése szerint a jövő évtől kezdődne a „tesztelési fázis”.

III. Ajánlások az intézmény számára

III.1 Szervezeti- és működési javaslatok

A plénum javasolja a Minőségbiztosítási kézikönyv szabályozásainak alapos újragondolását és a jelenlegi működéshez jobban illeszkedő szabályozás létrehozását. A jelenlegi szabályozás túl általános, nem eléggé specifikus a karok és szakok tekintetében. Javasoljuk a stratégiai mutatószámok reális tervezését, a határidők és felelősök meghatározását, az alternatív megoldások felmutatását.

III.2 Minőségbiztosítási, minőségfejlesztési javaslatok

A plénum javasolja, hogy az Egyetem és a karok vezetői a minőségi fejlesztés anyagát széles körben vitassák meg az érintettekkel, és fogalmazzanak meg intézkedési terveket a jelentésekben felmerülő eltérések, gondok megoldására. [Lásd az előző megjegyzést!]

III.3 Rövid és hosszú távú javaslatok

A plénum az Intézmény sajátos céljainak, református jellegének fenntartása mellett rövid és hosszú távú stratégiai terv kidolgozását tartja szükségesnek. A rövid távú stratégiai terv az ÁJK és a BTK esetében javasolt monitor eljáráshoz igazodjék, és segítse elő a két karon a helyzet stabilizálását, a meglévő minőség erősítését.

A plénum a 2011 szeptemberében megszervezendő monitor eljáráshoz intézményi szinten az alábbi intézkedések meghozatalát tartja szükségesnek:

- Az Intézményben ki kell írni a rektori pályázatot. Megválasztott és megerősített rektor nélkül az egyetem előtt álló feladatok nem oldhatók meg.
- Tervet kell kidolgozni az ideiglenesen betöltött vagy most be sem töltött vezetői állások betöltésére.
- A vezetés és a fenntartó (Zsinat és Egyházkerületek) jussanak megegyezésre az intézményfejlesztés fő irányát illetően, akár új szakok indítása, akár a meglévő szakok minőségének emelése a döntés; ebbe a folyamatba vonják be az oktatói kart, a fejlesztési irányok meghatározása együttes gondolkodás eredményeként alakuljon ki; fontos, hogy az egész intézmény ismerje a vezetés és a fenntartó közép és hosszú távú stratégiai elképzeléseit.

- Ha az Intézmény fejlesztésére vonatkozó döntések megtörténnek, kivitelezésükre pontos, részletes munkaterv készüljön.
- A stratégiai terv ismeretében határozni kell arról, milyen infrastrukturális fejlesztéseket, milyen reális határidővel terveznek megvalósítani.
- Tervet kell kidolgozni az oktatók legsürgősebb problémáinak egy éven belül történő rendezésére. Az oktatók a jogszabályi kritériumoknak megfelelően legyenek teljes állásúak, az ennek megfelelő javadalmazással (Pl. a kecskeméti jogi képzés támogatásának átcsoportosításával). A vezetői tisztségekben a vendégoktatókat fel kell váltani saját AT oktatókkal.
- Az Intézmény rendelkezék az oktatók oktatási és tudományos teljesítményének legalább félévenként történő értékelési rendszerével. Az alkalmatlanná vált oktatók munkaviszonyának megszüntetésére a humanitás figyelembevételével tervet kell kidolgozni.
- Az Ftv-nek megfelelően minőségfejlesztési programot és minőségfejlesztési szabályzatot kell készíteni.

A hosszú távú stratégiai tervhez

- Hosszú távra választott és pozíciójukban megerősített vezetőkre van szükség, akik elkötelezettjei a minőségi változásoknak.
- Meg kell nyerni a feladatot végrehajtók egyetértését és közreműködését; a szükséges döntéseket az Egyetem és a karok választott vezetőivel meg kell vitatni; a kiválasztott irány mögé kell állítani az Egyetem oktatói és hallgatói közösségeit.
- A fenntartónak biztosítani kell az okvetlenül szükséges anyagi támogatást egyszeri és célhoz kötött hozzájárulás formájában.
- A fokozattal rendelkező fiatalok támogatásával elő kell segíteni vezetővé válásukat.

2.) A KRE HITTUDOMÁNYI KAR akkreditációs értékelése

I.1 Az akkreditációs minősítés

KRE Hittudományi Kar	2010/8/X/1. SZ. MAB HATÁROZAT A A kar akkreditációja – az akkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelése esetén – 2015. december 31-ig hatályos
---------------------------------------	--

I.2 Az akkreditációs minősítés indoklása

A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. tv. egyes rendelkezésének végrehajtásáról szóló 79/2006. Korm. rend. 5. sz. mellékletének a karalapításra vonatkozó előírásai, illetve a MAB akkreditációs követelményei alapján a Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Kara egyetemi karként akkreditálható, mert

- A kar több szinten, az alap- és mesterképzés, valamint a doktori képzés szintjén szervez oktatást.
- A különböző képzési szinteken folyó szakokat magába integrálja, a hitéleti képzések részét képező közismereti, idegen nyelvi és pedagógiai-pszichológiai tárgyak oktatásában együttműködik a Bölcsészettudományi Karral.
- Az alaptevékenységének ellátásához szükséges oktatók és kutatók 77%-át teljes munkaviszony keretében foglalkoztatja (a Karon összességében 19 oktatót alkalmaznak: 13 oktatót teljes munkaidőben, 3 oktatót részmunkaidőben, 3 oktatót megbízással).
- A teljes munkaviszony keretében foglalkoztatott oktatók 100%-ának van tudományos fokozata.
- Rendelkezik az oktatott szakokhoz, tudományos sajátosságaihoz igazodó infrastruktúrával.
- A különböző szintű képzésben összesen felvett hallgatók létszáma az utóbbi 3 tanév átlagában 133 fő (2010. márciusban nappali: 93, levelező: 11, esti: 12).

A Kar formálisan nem felel meg a 79/2006. kormányrendelet 5. sz. melléklete által a hallgatói létszámra és az oktatói kar létszámára előírt feltételeknek, de a 2005. évi CXXXIX. tv. 139. §. (4). bekezdése (hivatkozással a 15. § (12)-re) lehetőséget ad arra, hogy a hitéleti képzések esetében ettől el lehessen térni. A MAB ezzel a lehetőséggel élve eltekint a létszám-minimumokra vonatkozó szabály érvényesítésétől a Hittudományi Kar esetében, hiszen az egyházi igényeket meghaladó, mesterségesen indikált létszámnövekedés itt éppen a minőség csökkenését jelentené.

II. Működés- és minőségértékelés

II.1 A szervezeti és működési minőségértékelés

A benyújtott önértékelés reális képet ad a Kar helyzetéről. Az ebben leírtakat a bizottság tapasztalatai is megerősítik. A legfontosabb megállapítások a következők:

- A Kar a Károli Gáspár Református Egyetemen belül működik, de helyzete speciális, mert az egyetem Alapító Okirata és SzMSz-e szerint a Kar esetében a fenntartói jogokat részben a Dunamelléki Egyházkerület gyakorolja. A fenntartó és a kari vezetés egyeztetési kötelezettsége, illetve a fenntartó jogosítványai pontosan szabályozottak. Ezek egyrészt biztosítják a Kar önálló működésének feltételeit, ugyanakkor lehetőséget adnak a fenntartónak, hogy a speciális egyházi elvárásokat

érvényesítse, még akkor is, ha ez sokszor nehezkesebbé vagy hosszadalmasabbá teszi a döntések előkészítését.

- A kar működésére is kedvezőtlen hatással vannak az egyetemi vezetésben történt változások, átszervezések.
- A képzési programok indítása, követése, belső értékelése megfelelő gondossággal történik. Ebbe beletartozik az előzetes igényfelmérés, a belső kapacitások elemzése, a tanárok várható terhelésének tervezése. Ez jól látható a legutóbb beindított „protestáns teológia” szak esetében.
- A kar kis méretéből, a szakonként alacsony hallgatói létszámból adódóan a hallgatók munkájának kötelező értékelésén túl megvalósul a tehetséggondozás, a tutoriális foglalkozás, a tehetségekkel való egyéni foglalkozás is, ami megmutatkozik abban, hogy a végzett hallgatók közül magas az egyházi külföldi ösztöndíjas tanulmányutakra kijutó és a PhD képzésre jelentkezők aránya.
- A Kar információs rendszere jól működik. A NEPTUN és az elektronikus információközlés használata mellett fontos szerepet kapnak a hagyományos, személyes érintkezések, tájékoztatások is, amit a hallgatók igen nagyra értékelnek. Az új hallgatók tájékoztatása jól szervezett, amiben nagy szerepet vállal a kari HÖK is.
- A Kar a különböző egyházi és kulturális fórumokon, az egyházi sajtóban tájékoztatja a nyilvánosságot.

II.2 A minőségbiztosítás és -fejlesztés értékelése

- A Kar nagy hangsúlyt fektet a minőségi munkára. Ennek egyik fontos feltétele az oktatói kar minősége, hiszen a hitéleti képzéseknél, mint minden humán jellegű, segítő foglalkozásnál illetve az erre való felkészítésben kulcsszerepe van az emberi kapcsolatoknak és a példának. A fiatalabb oktatók kiválasztásánál, az utánpótlás nevelésénél törekednek a tudományos minősítésre, de ezzel egyidejűleg az egyházi szolgálat iránti elkötelezettségre is. Ez megmutatkozik abban, hogy *minden főállású oktatónak van PhD-je*, ugyanakkor az oktatók aktívan részt vesznek az egyház életében és szolgálatában.

III. Ajánlások a Kar számára

III.1 Szervezeti és működési javaslatok

- ✓ A Hittudományi Karon az eddigi pozitív tendenciák és erőfeszítések erősítésére van szükség.
- ✓ Az egyetemi szinten meglévő vezetési, irányítási problémák minél előbbi orvoslása bizonyára pozitív hatással lesz a Kar működésére is. Ebben a Kar vezető oktatói vállaljanak aktív szerepet.

III.2 Minőségbiztosítási, minőségfejlesztési javaslatok

- ✓ A Bölcsészettudományi Karral közös képzési modulok és tárgyak esetében célszerű pontosabban szabályozni a szakfelelősök és más felelősök hatáskörét és felelősségi körét az oktatásszervezés, a tananyagfejlesztés, valamint az esetleges minőségbiztosítási problémák megoldása területén.

3.) A KRE ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI KAR akkreditációs értékelése

I.1 Az akkreditációs minősítés:

KRE Állam- és Jogtudományi Kar	2010/8/X/1. SZ. MAB HATÁROZAT A A kar akkreditációja – az akkreditációs feltételeknek való jelenlegi megfelelés alapján – 2013. június 30-ig hatályos, 2011. szeptemberben lefolytatandó monitor eljárással
---	---

I.2 Az akkreditációs minősítés indoklása:

I.2.1

A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. tv. egyes rendelkezésének végrehajtásáról szóló 79/2006. Korm. rend. 5. sz. mellékletének a karalapításra vonatkozó előírásai, illetve a MAB akkreditációs követelményei alapján a Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kara egyetemi karként akkreditálható, mert

- *A kar több szinten, a mesterképzés, és a doktori képzés szintjén, valamint szakirányú továbbképzésben szervez oktatást.*
- *Teljesíti a karoktól elvárt kettős feladatot: integrálja a kar különböző képzési szinteken folyó szakjait, kiépítette és működteti a kar jellegéhez illeszkedő szervezeti egységeket és biztosítja az intézményben a képzések szakterületi oktatását, szerepet vállal a KRE más képzéseinek alapozó, szakmai törzsismeretkörei jogi és igazgatástudományi jellegű témáinak oktatásában.*
- *Az alaptevékenységének ellátásához szükséges oktatók és kutatók 71%-át teljes munkaviszony keretében foglalkoztatja (a Karon összességében 105 oktatót alkalmaznak: 37 oktatót teljes munkaidőben, 15 oktatót részmunkaidőben, 53 oktatót megbízással).*
- *A teljes munkaviszony keretében foglalkoztatott oktatók 76%-ának van tudományos fokozata.*
- *Rendelkezik az oktatott szakokhoz, azok számához, a tudományos sajátosságokhoz igazodó oktatói-, kutatói állománnyal, valamint az annak megfelelő infrastruktúrával.*
- *A különböző szintű képzésben összesen felvett hallgatók létszáma az utóbbi 3 tanév átlagában 264 fő (2010. márciusban nappali 882, levelező: 610).*

I.2.2.

A Kar csak 2013. június 30-ig akkreditálható, mert

Állományában a teljes időben foglalkoztatott oktatók létszáma **nem éri el a 40 főt, csak 34-35 fő**. A teljes időben foglalkoztatott oktatók jelentős része, több mint fele nem a KRE ÁJK-n elsős helyes, teljes időben foglalkoztatott oktató, hanem más állami vagy nem állami felsőoktatási intézményben első helyen jelölt oktató. Közülük többen a Budapesti Corvinus Egyetemen, mások más állami egyetemeken, nemcsak első helyen teljes időben foglalkoztatottak, hanem tanszékvezetők, és van oktató, aki más, állami egyetemen dékán (Szabó Imre az SZTE-en).

A kari működésben több hiányosság/szabálytalanság állapítható meg (szabályzatok hiányoznak, a döntéshozatali eljárások és döntések nem dokumentáltak, a szabályszerű működés feltételei nincsenek biztosítva (részletezve lásd a II.1, valamint II.2 fejezetekben).

II. Működés- és minőségértékelés

II.1 A szervezeti és a működési minőségértékelés

- A KRE-n egységes Tanulmányi és Vizsgaszabályzat érvényes a karokra, és egységes doktori szabályzata van: az SzMSz III. 6. sz. melléklete, amely az egyes Doktori Iskolák működését egységes szerkezetbe foglalva szabályozza. A kari önálló Doktori Szabályzat hiánya még nem lenne önmagában baj, ha az egységes Doktori Szabályzat megfelelő részletességgel és számon kérhető módon szabályozná a Jogtudományi Doktori Iskolában érvényesülő speciális követelményeket is, de erre nyilvánvalóan nem kerülhet sor az Egyetemi Szabályzatban.
- A fenntartó, egy általa megnevezett személyen keresztül tartja az Egyetemmel és a kari vezetéssel a kapcsolatot. Az alulról jövő személyi javaslatokat sokszor bizalmatlanul fogadja a fenntartó képviselője és a rektor is. A vezető oktatók személyéről történő egyeztetés során gyakran kiszámíthatatlan bizalmatlansággal és elutasítással találkoznak a Kar vezetői. Az ÁJK korábbi dékánja fiatal, tudományos fokozattal rendelkező oktatók kinevezésére tett javaslatát, több mint tíz sürgető és döntést váró levél után sem méltatta az egyetemi vezetés válasza.
- A személyi kérdésekben érvényesülő bizalmatlanság, továbbá az egyetemi vezetés vagy a fenntartó képviselője részéről megnyilvánuló „felülről kinevezés” gyakorlata szinte ellehetetleníti a szakmai megfelelés és a tudományos kiválóság alapján történő és kellően megindokolt személyi cseréket és új oktatók alkalmazását. A kari és az egyetemi vezetők bizonytalan helyzete következtében nem is merik vállalni a legmagasabb szintű végső egyeztetés nélkül új oktatók és vezető tanárok felterjesztését, illetve a saját hatáskörükbe tartozók kinevezését. A szigorú hierarchiában működő kari és egyetemi vezetés, a centrális függőség következtében és a felsőbb vezetésnek való kiszolgáltatottság rendszerében szinte tárgyalóképtelenné teszi a kar és a tanszékek vezetőit személyi kérdésekben.
Az ÁJK dékánja „ügyvivő” dékánként működik. Az előző dékán, dr. Kapa Mátyás, aki 11 éve dolgozott a Karon, 3 évig dékánhelyettes volt, egy évig töltötte be a dékáni pozíciót, a fenntartóval kialakult vita után „a megrendült bizalomra tekintettel” vesztette el dékáni és oktatói pozícióját 2009 decemberében egyik napról a másikra. Elbocsátása maga után vonta az adminisztrációs ügyek viteléért felelős három kari igazgató elbocsátását is. A jelenlegi kari vezetés megfeszített tempóban próbálja az ÁJK adminisztrációját és annak működését helyreállítani, működőképessé és átláthatóvá tenni.
- A szigorú és gyakran kiszámíthatatlan hierarchikus függőség, alá-fölérendeltség és a kari vezetés javaslatainak elutasítása érvényesül a pénzügyi és az infrastrukturális fejlesztési ügyekben is.
- 2010. január 1-jétől komoly szervezeti átalakításokra került sor, úgymond „visszatértek az SzMSz-hez”. Az oktatói karban is elég komoly változások történtek, részben nyugdíjazások, részben új emberek alkalmazása és új tanszékvezetői megbízások következtében. A mind hallgatói, mind oktatói szempontból „kis” karnak tekinthető ÁJK-n 18 tanszék működik, 18 tanszékvezetővel, 6 tanszéki ügyintézővel. A tanszéki struktúra rendkívül széttagolt, a legtöbb tanszék 3-5 fős, de vannak 2 fős tanszékek is. A legkisebb tanszék a *Pénzügyi jogi tanszék*, amely 2 főből áll, vezetője 2010 áprilisában miniszter, korábban a Regionális Közigazgatási Hivatal vezetője volt. A legnagyobb tanszék (*Polgári jogi és római jogi*) 14 fős. A 33-35 teljes idejű oktatóként feltüntetett tanárból 20 fő vezető beosztású (18 tanszékvezető + a dékán és a dékánhelyettes). A tanszékvezetők közül van, aki egy másik jogi kar dékánja, van professor emeritus, van, aki miniszter, korábban főállású köztisztviselő államtitkári besorolásban, de többen

vannak, akik teljes idejű egyetemi docensként vagy tanárként másik egyetemen teljes idejű közalkalmazottként dolgoznak, sőt van, aki három helyen is oktat.

Örvendetesen nőtt a fiatal oktatók száma, akik közül többen az elmúlt években szereztek PhD fokozatot a Karon vagy más jogtudományi doktori iskolában. Néhány tanszéken azonban nincs igazi professzori szintű vezető tanár. (Az oktató/hallgató terhelési arány – a Kar teljes oktatói állományára és hallgatóira vetítve – a 2007/08. tanévben: 26, a 2008/09. tanévben 30, a 2009/10. tanévben 30 fő volt.)

Összességében megállapítható, hogy a főállású oktatók száma is kevés (34-35 fő), de különösen kevés az olyan, tanszéket vezető egyetemi oktató, aki csak a karon tanítana; többségük 2-3 másik egyetemen is tanít, vagy vezető beosztású állami köztisztviselő, vagy teljes idejű köztisztviselőként dolgozik (pl. az Alkotmánybíróságon).

➤ A Karon a hallgatók aránytalanul nagy része kap átlagosan 4.5 fölötti érdemjegyet. Ez felveti azt a gyanút, hogy a kar engedményeket tesz a színvonal tekintetében, és ezzel is emelni akarja a jelentkezők számát.

➤ A Doktori Iskola vezetője 2010 márciusában vette át a vezetést, a DI adminisztrációja – a DI-t is érintette az előző dékán hirtelen elbocsátása – most kezd talpra állni.

A Doktori Iskola helyzete: A kar által adott statisztikai adat szerint 2004-2009 között (6 év alatt!) 115 főt vettek fel, akik közül tizenketten szereztek fokozatot (**10.4%**). A 12 főből 4 fő vett részt nappali, vagy levelező képzésben, 8 fő egyéni felkészülés után szerzett PhD fokozatot. A Doktori Iskolának megfelelően kidolgozott tanterve és kredit-allokációs szabályzata van. A tanterv szerint 11 tantárgyat tanítanak + 1 kutatószemináriumot és 8 alternatív tantárgyat hirdetnek meg. Az egyes tantárgyakat 3-4 fő oktatja. Négy vendégprofesszori előadás szerepel a tantervben, de nem derül ki az, hogy ezek egyszeri előadások (2-2 kreditponttal) vagy rendes féléves kurzusok voltak-e? Nincs a szabályzatban egyértelműen leírva, hogy kik lehetnek témavezetők, állandó jellegű tantárgyak tantárgyfelelősei és eseti jelleggel felkért előadást tartók. A négy külföldi vendégprofesszoron kívül 20 fő vesz részt a doktori iskolai képzésben. Az oktatók között egyetemi adjunktus (PhD fokozattal) is szerepel (dr. Csink Lóránt), holott a doktori képzésben csak legalább habilitált és kinevezett docensek oktathatnak, legfeljebb kivételesen engedélyezhető, hogy nem habilitált egyetemi docens is oktasson a doktori képzésben. Hiányzik a doktori témavezetők névsora, a témavezetésre feljogosított tanárok megjelölése tudományos fokozattal, habilitációval együtt. Gyakorlatilag a teljes idejű oktatóként feltüntetettek (34 fő) 40 %-a témavezető és oktató a Doktori Iskolában. A témavezetők jelentős része 2-3 másik egyetemen is témavezető és tantárgyfelelős egyidejűleg. A megvédett — és az LB által megtekintett — 9 PhD dolgozatból 7-8 rendkívül komoly munka, minden tekintetben megfelelnek a PhD dolgozatokra vonatkozó követelményeknek. Három dolgozatot nem látott az LB a védett dolgozatok közül, adataik alapján 1-2 elég gyengének tűnt, terjedelmét és színvonalát tekintve egyaránt. Nem kielégítő a szabályozás a doktoranduszok oktatásba történő bevonását illetően sem.

Adminisztrációs hiányosság pl. az indexek utólagos kitöltése és aláírása. Az LB által megtekintett mintegy 20 index vadonatúj volt, amelyeket nyilvánvalóan utólag töltöttek ki, írták be félévenként a tantárgyakat, a jegyeket, a kreditpontokat. Kétféle aláírás szerepelt az összes tantárgy és kreditpont elismerése és osztályozása után: dr. Vörös Imre, a DI vezetőjének vagy dr. Kapa Mátyás a Kar korábbi dékánjának az aláírása. Ilyen jellegű utólagos kitöltés és aláírás, továbbá a tantárgyfelelős tanár nevének a hiánya, a kreditpont és az érdemjegy elismerésére nem jogosított vezető aláírása nyilvánvalóan súlyos szabálytalanságot jelent.

A Doktori Iskola szabályzatai és dokumentumai az LB első látogatása után kerültek elő, mivel a DI adminisztratív felelősét elbocsátották, és új vezetője is a látogatás ideje alatt vette át a DI vezetését.

2009-ben a MAB által felkért Látogató Bizottság elvégezte az Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola értékelését. A jelentést a MAB Plénuma elé terjesztése előtt a MAB elnöke megküldte a rektori hatáskörrel megbízott rektorhelyettesnek 2009. október 28-án. A MAB Doktori Bizottsága nem fogadott el törzstagként három előterjesztett tagot, és a DI akkreditációját a MAB 2009. december 4-ei hatállyal, a 2009/9/IX/2/351. számú határozatával visszavonta. A határozat szerint a DI „nem felelt meg” minősítést kapott, mert csak 6 „megfelelt” minősítésű törzstagja van, ezen kívül sem képzési terve, sem működési szabályzata nem felelt meg a követelményeknek. A MAB határozata ellen a rektori feladatokkal megbízott rektorhelyettes felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, elbírálása folyamatban van. [A MAB Felülvizsgálati Bizottsága a kérelmet nem támogatta, így a doktori iskola nem működhet tovább.]

II.2 A minőségbiztosítás és -fejlesztés értékelése

- Jelenleg csak egyetemi szintű szervezeti és működési szabályzat van — ami egyébként megfelel a Ftv. előírásának —, de a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat, és a Doktori Szabályzat is egyetemi szintű és egységes minden Kar hallgatójára és oktatójára nézve. A Tanulmányi és Vizsgaszabályzat egyébként az egyetemi szintű SzMSz III. részében található.
- A döntési hatáskörök centralizációja rendkívül erős a személyi kérdések eldöntésében is. Az természetes, hogy a fenntartó, illetve annak képviselője és a rektor a *vezetői pozíciók* betöltése esetében előzetes véleményt gyakorol, egyetértését vagy egyet nem értését fejezi ki, de ez nem jelenthet minden ügyben kézivezérlést.
- A minőség biztosításának és fejlesztésének legfontosabb területe az egy oktató által egyidejűleg betöltött két-három főállású munkahelyek számának csökkentése. A KRE SzMSz-e előírja a más helyen való teljes idejű foglalkoztatás tilalmát, illetve kivételes esetben annak rektor általi engedélyezését. A Kar korábbi vezető oktatói, sőt dékánjai közül többen nem tettek elsőhelyes nyilatkozatot, így az akkreditációs eljárásban (kar, szak, ill. DI akkreditációjánál) nem vehetők figyelembe.

III. Ajánlások a Kar számára

III.1 Szervezeti és működési javaslatok

- ✓ A legfontosabb feladat az akkreditációs elvárások szerinti „**elsőhelyes**”, **teljes munkaidőben foglalkoztatott (AT) oktatók számának növelése**, a jelenlegi 34-35-ről **legalább 40-45 főre**. A 10 fős létszámemelést nemcsak a jogszabályi előírás (40 fő), hanem a jogászképzésben elengedhetetlenül szükséges tantárgyak száma, az egyciklusú osztatlan képzés igényei, a levelező tagozatos jogászképzés, a felsőfokú szakképzés és a szakirányú továbbképzés kialakult rendszere egyaránt szükségessé teszi. A viszonylag jelentős számú, teljes munkaidőben foglalkoztatott oktató felvételére a kari vezetésnek határozott javaslatot kell kidolgoznia az egyetemi vezetés és a fenntartó számára. Az egyetemi vezetés és a fenntartó pedig tudomásul kell vegye, hogy a megkívánt létszámemelés nélkül a Kar nem lesz akkreditálható.
- ✓ A csak papíron „foglalkoztatott” oktatókat az oktatói listáról le kell venni, a máshol teljes időben foglalkoztatott köztisztviselők, közalkalmazottak esetében pedig be kell szerezni a rektor engedélyét. A Karon folyó oktató munka színvonalának emeléséhez elengedhetetlenül szükséges, hogy az oktatáson kívüli szakmai nevelőmunkában, a tudományos diákkörök működtetésében a „valódi” teljes idejű oktatók nagyobb számban vegyenek részt.

- ✓ Feltétlenül indokolt a jelenleg működő 18 tanszék összevonása, a 2-3 fős tanszékek integrálása nagyobb tanszékekbe. A 34 teljes idejű oktatóból 18 fő tanszékvezető, ehhez jön a dékáni vagy dékánhelyettesi pozíciót betöltők száma. Indokolatlan ilyen nagyszámú vezetői pozíció létesítése (az oktatók mintegy 50 %-a!) egy kis karon.
- ✓ Feltétlenül meg kell szüntetni a különböző összeférhetetlen pozíciókat. Ennek során nemcsak a KRE Szervezeti és Működési Szabályzatában leírt összeférhetlenségeket (több teljes idejű pozíció elvállalását) kell megvizsgálni és megszüntetni, hanem emellett a köztisztviselői és a közalkalmazotti törvényből fakadó külső összeférhetlenségeket is. Az intézmény ugyanis nem vállalhatja, hogy elősegíti a fenti törvények kijátszását azzal, hogy az érintettekkel szerződést és nem közalkalmazotti munkaviszonyt köt. Az ÁJK-n nem tapasztalható – a Bölcsészettudományi Karon előforduló – hozzátartozói összeférhetlenség, viszont a büntetőeljárás alá vont oktatók esetében megállapítható az erkölcsi összeférhetlenség. (Lásd a gazdasági jellegű bűncselekmény miatt indított büntetőeljárást.) A jelzett összeférhetlenségek megoldásának legjobb és ezért javasolt eszköze a teljes időben foglalkoztatott oktatók számának bővítése, több tudományos minősítéssel rendelkező tanár alkalmazása, a saját doktori iskolában fokozatot szerzett doktoranduszok oktatóvá válásának szorgalmazása.
- ✓ A Tanulmányi és Vizsgaszabályzat kirívó megsértését, vagyis azt a gyakorlatot, amelynek alapján a szorgalmi időszakban szinte folyamatosan vizsgázhatnak a hallgatók, azonnal meg kell szüntetni. Ez abból adódik, hogy a Kar tanulmányi vezetése félreértelmezte a „vizsgakurzus” alapján történő vizsgázást. Az egyetemi szabályzat egyértelműen kimondja, hogy vizsgaidőszakon kívül csak „rendkívül indokolt” esetben (pl. külföldi ösztöndíj) engedélyezhető vizsga. A kar kimutatása szerint februártól májusig egy-egy félévben 60-70 vizsgát tettek le hallgatók a legkülönbözőbb időpontokban. Ez egyértelműen szabályzatellenes gyakorlat, amelyet azonnal meg kell szüntetni.
- ✓ Meg kell szüntetni a SzTE Kecskemétre kihelyezett jogi képzésének támogatását, és az összeget az ÁJK támogatására kell felhasználni.

III.2 Minőségbiztosítási, minőségfejlesztési javaslatok

- ✓ Az Egyetem alapító okiratában leírtak és az oktatókkal szemben támasztott követelmények szigorú betartásával biztosítani kell a személyi döntésekben a kari vezetők számára a leendő oktatók kiválasztásának szabadságát. A tanári utánpótlás minőségét javító személyi döntéseket a Karon kell előkészíteni, természetesen — az SzMSz-ben előírtaknak megfelelően — előzetesen egyeztetve a rektorral.
- ✓ Erősíteni kell az ÁJK működésének szabályszerűségét, a szabályzatok szigorú betartását, a feladat- és hatáskörök pontos megfogalmazását és elhatárolását, és a döntéshozatali eljárás teljes átláthatóságát. Meg kell teremteni a tanszékeken és a kari fórumokon, testületekben meghozott döntések szabályszerű dokumentálását és napra kész nyilvántartását.
- ✓ A Doktori Iskolában évekig nem vezették folyamatosan az indexeket, hiányoztak belőle az előadó tanárok aláírásai, kreditelismerő nyilatkozatai. A korábbról elmaradt tanári bejegyzések, kreditpontok utólagos beírása, hitelesítése gyakorlatának azonnal véget kell vetni, hisz ez közokiratellenes, szabályt sértő gyakorlat. Meg kell állapítani, hogy miután a Látogató Bizottság ezt szavá tette, a Doktori Iskola vezetője szinte azonnal változtatott az előbb említett gyakorlaton.

4.) A KRE BÖLCSÉSZETTUDOMÁNYI KAR akkreditációs értékelése

I. Az akkreditációs minősítés:

KRE Bölcsészettudományi Kar	2010/8/X/1 SZ. MAB HATÁROZAT A A kar akkreditációja – az akkreditációs feltételeknek való jelenlegi megfelelés alapján – 2013. június 30-ig hatályos, 2011. szeptemberben lefolytatandó monitor eljárással
--	--

I.1 Az akkreditációs minősítés indoklása:

A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. tv. egyes rendelkezésének végrehajtásáról szóló 79/2006. Korm. rend. 5. sz. mellékletének a karalapításra vonatkozó előírásai, illetve a MAB akkreditációs követelményei alapján a Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsészettudományi Kara egyetemi karként akkreditálható, mert

- A Kar több szinten, az alap-, a mesterképzés és a doktori képzés szintjén szervez oktatást.
- A magyar, történelem, filológia, valamint szabad bölcsészet képzési ágak mindegyikén legalább egy-egy **mesterképzési** szakon folyik képzés.
- Teljesíti a karoktól elvárt kettős feladatot: integrálja különböző képzési szinteken folyó szakjait, szerepet vállal a KRE más képzéseinek alapozó, szakmai törzsismeretköreinek bölcsészettudományi és társadalomtudományi jellegű témáinak oktatásában.
- Rendelkezik az oktatott szakokhoz, azok számához, a tudományági sajátosságokhoz igazodó oktatói-, kutatói állománnyal, valamint az annak megfelelő infrastruktúrával (összességében 261 oktatót alkalmaznak: 154 oktatót teljes munkaidőben, 25 oktatót részmunkaidőben, 82 oktatót megbízással).
- Az alaptevékenységének ellátásához szükséges oktatók és kutatók **89%-át** teljes munkaviszony keretében foglalkoztatja;
- A teljes munkaviszony keretében foglalkoztatott oktatók, kutatók **66%-a** tudományos fokozattal rendelkezik.
- A különböző szintű képzésben összesen felvett hallgatók létszáma az utóbbi 3 tanév átlagában: **555 fő** (2010. márciusban nappali: 1552, levelező: 380).

I.2 A Kar csak 2013. december 31-ig akkreditálható, mert

- Nincs hosszabb távra kinevezett vezetése és a megüresedő dékáni posztra a pályázat még nincs kiírva; [A karnak 2010. október 1-től az addigi főtitkár személyében megválasztott dékánja van.]
- Nincs közép és hosszú távú stratégiai terve;
- A kar egyetlen doktori iskolájának működését felfüggesztették. [A MAB 2010. október 1-jén a doktori iskola akkreditációját megvonta.]

A fő problémák a fenntartó és az instabil egyetemi - kari vezetés kapcsolatában, a nem kellően átgondolt jövőképből, illetve a Kar egyetlen doktori iskolája súlyos működési zavaraiiban lehelők fel.

II. Működés- és minőségértékelés

A kari önértékelés nagyon sok ponton nem tárja fel a valóságos állapotokat, azoknál lényegesen pozitívabb képet ad az intézmény/kar helyzetéről, működési mechanizmusairól, oktatási-tudományos színvonaláról. A vezető testületnek sokkal reálisabban kellene látnia saját helyzetét, hiszen szinte valamennyi paraméter szerint esetükben az egyik, ha nem a leggyengébb hazai bölcsészkarról van szó, egyetlen egy doktori iskolája működését a MAB felfüggesztette. [Lásd fentebb.]

II.1 A szervezeti és a működési minőségértékelés

Irányítási válság:

- A BTK dékánja lemondott, csak 2010 augusztusáig vállalta munkája folytatását. Az egyetem vezetése és fenntartója a látogatás időpontjáig semmilyen lépést nem tett a működés folyamatosságának biztosítása érdekében. Sajnos, az Intézmény egészének az irányításában súlyos problémák vannak. Két, *ad interim* rektorhelyettes, egy, a fenntartóval és az első rektorhelyetttel tisztázatlan függési viszonyban álló stratégiai igazgató, a frissen kinevezett főtitkár [2010. október 1-től már BTK dékán] és a gazdasági főigazgató szokatlan és rövid időre megbízott együttese nem nyugtathatta meg a plénumot a tekintetben, hogy jól átgondolt koncepció mentén, töretlen vezetői akarattal végigvitt fejlesztés itt reálisan, rövid időn belül bekövetkezhetne.
- A gazdálkodás erősen centralizált, a karok pénzügyi tekintetben lényegesen kisebb önállósággal rendelkeznek, mint az szakmailag indokolt és szükséges. Nem vált bizonyossá, hogy a fenntartónak és az egyetem vezetőinek közösen megalkotott, pontos, és legalább fő mozzanataiban átgondolt elképzelése lenne az intézmény fejlesztési lehetőségeiről. Bizonyára lenne egyházi igény speciálisan képzett munkaerőre. A BTK szenátusa által elfogadott fejlesztési koncepciója azonban csak részkérdésekre válaszol.

Néhány szervezeti probléma:

- Felmerült egy önálló *Társadalomtudományi Kar* létrehozása részben a BTK-n lévő tanszékekből. Ez azonban nem feltétlenül szüntetné meg a jelenleg is meglévő párhuzamosságokat. Tervezik még a Tanárképzési Intézet létrehozását, de nem tudják, pontosan hogyan.
Ez a koncepciótlanság a múltat is jellemezte: véletlenszerűen jelentkező lehetőségek vezettek oda, hogy több olyan szak is van, amely meglehetősen nehezen illeszthető a küldetésnyilatkozatban megfogalmazott célokhoz. Mindazonáltal a szinte véletlenszerűen megjelent *színháztudomány*, a *japán* szak (az előbbi kifejezetten jó, de az utóbbi is elfogadható színvonalú) KRE-n való oktatását az indokolja, hogy kevés ilyen képzés van Magyarországon.
- Az önértékelést bevezető küldetésnyilatkozat első mondatai szerint: „A Bölcsészettudományi Kar 1993-ban eredendően a középiskolai tanárképzés céljaira létesült, azzal a szándékkal, hogy a Magyarországi Református Egyház iskola- és intézményhálózatát a keresztyénség egyetemes erkölcsi és szellemi értékeinek közvetítésével, a bibliai Ige szellemében korszerűen művelt, felkészült szakemberekkel lássa el”. Emellett az utóbbi másfél évtizedben jelentkező folyamatok reakciójaként más területeken is feladatuknak tekintik, hogy keresztyén szellemi és morális alapokon álló szakembergárdát képezzenek ki.
A BTK-n a református jelleg testet ölt mind „adminisztratív” (lelkészi ajánlások, a hallgatók fele vállalja a hitét, fogadalomtétel), mind tartalmi vonatkozásban. Ez utóbbiak mind kötelezően teljesítendő tantárgyak (egyháztörténet, teológiai kérdések), mind egyéb tantárgyak reformációhoz és a református egyházhoz köthető elemeinek (pl. protestáns irodalom Magyarországon) rendszeres oktatásában jutnak kifejezésre. A karok közötti

együttműködés csak abból a szempontból megfelelő, hogy a BTK több oktatója másutt is tanít, illetve a kar fogad más karról kollégákat. Az Angol tanszék vezetője egyébként a hermeneutikai munkacsoport vezetőjeként alapos teológiai felkészültséggel is rendelkezik. Vele a kálvinizmus mellett a lutheránus eszmeiség is jelentős szerepet kap az intézményben.

- A *pszichológia* oktatását négy tanszék végzi, az Általános lélektani és módszertani, a Személyiség- és klinikai pszichológiai, a Szociálpszichológiai és interkulturális és a Fejlődés- és neveléslélektani tanszék. A tanszékek intézeti keretben működnek, mind az intézet, mind a tanszékek vezetése biztosított. A központtól távoli telephelyük (Bp. III. Bécsi út) értelemszerűen hátrányokkal és előnyökkel is jár. Az Intézet a BTK-n belül a viszonylagos nyugalom szigete. A hallgatókkal való beszélgetések azt tükrözték, hogy pozitívan fogadják az Intézet által nyújtott képzés erősen gyakorlatorientált jellegét. A Pszichológiai Intézetben pozitívum, hogy 3-4 évre visszamenőleg vannak adataik végzettjeikről. Kb. húsz hallgatójukkal van aktív kapcsolatuk, akik nagy arányban a szakmában találtak munkalehetőséget. Egyre többen mennek vidékre pszichológusnak, kutatóműhelyekbe és külföldre is (gyermekvédelem területén, nevelési tanácsadóknak, PhD képzésben). Alapképzésben intenzív a pszichológiai képzés, kiscsoportos műhelymunkában foglalkoznak a hallgatókkal; ezért is tagolódik 4 tanszékre az Intézet, melyek a tudományág négy irányzatát képviselik. Ugyanakkor nem rajzolódik ki, hogy a fenntartó Magyarországi Református Egyház milyen további elhelyezkedést tud biztosítani az itt végzetteknek saját intézményeiben.

II.2 A minőségbiztosítás és -fejlesztés értékelése

- Az oktatógárda szakmai színvonalának fejlesztését elsősorban belülről próbálják megoldani, saját kollégáik előléptetésével. Az oktatás tartalmának és színvonalának javítási szándékát alapvetően ez a körülmény határozza meg. Az egyéni vagy kisebb közösségi kutatások köré esetenként mesterképzést is terveznek szervezni és akkreditáltatni. A néhány elhangzott elképzelés ebbe a keretbe illeszkedik: mesekutatás, gyermekirodalom, puritanizmuskutatás a magyar irodalomban, terminológia-kutatás a magyar nyelvészetben, ókori nyelvek, hadtörténet, régészet, stb. Az *angol* szak az észak-amerikai, kanadisztikai, fordító szakos képzés irányába szeretne lépni. A német szak diszciplináris mesterképzésre gondol, illetve kettős (magyar-német) diploma kiadása lehetőségének a megvalósítására.
- **Irodalomtudományi Doktori Iskola.** A 2004-ben akkreditált iskola jelen pillanatban ideiglenesen és részlegesen működik ugyan, de fel van függesztve, és fokozatot nem adhat ki. 2004 és 2009 között az iskola, a rendelkezésre álló adatok szerint, ad hoc jelleggel működött, a vezető nem készítette el, és így természetesen nem fogadtatta el felsőbb fórumokon a működési mechanizmusokat rögzítő szabályzatokat. A KRE IDI ügyében a hozott (2009/7/XIII/2/200. sz.) határozatban a MAB 2010. április 30-i határidővel kért a rektortól jelentést a továbbfolytatás kritériumainak teljesítéséről. Eddig 4 fő védett, s kapta meg a PhD fokozatot, Ezekből három fokozatot a MAB vizsgálat következményeként visszavontak. Ez egy (akkor) öt éve működő doktori iskolában nagyon alacsony számnak tekinthető. *(Arról nincs a MAB-nak ismerete, hogy az akkori iskola vezető által irányított negyedik esetében miért nem indult vizsgálat. A jogszerűtlenség ebben az esetben is fennállni látszik, sőt lényegesen kisebb terjedelmű ez a disszertáció, mint az egyik, csak ilyen ok miatt visszavont fokozatosé, ami jogorvoslatot igényel)* Két doktorjelölt más egyetem irodalomtudományi doktori iskolájához került, ahol az új intézmény szabályzata szerint ismét védeni akarnak. A megadott 2010. áprilisi határidőre a PhD-védések egyszerűen nem teljesülhetnek. Ha az iskola nem kap halasztást e tekintetben, néhány KRE-s kollégának nem lesz minimum fél „védettje” sem, ami formailag szinte

lehetetlenné teszi az amúgy is szakemberhiánnyal küzdő IDI munkájának folytatását. A BTK 8 akadémiai doktora közül kettő (Kovács Árpád, Szabó András) vesz részt az IDI-ben folyó oktatói-kutatói munkában, mellettük a többi öt törzstag PhD-fokozattal rendelkezik, habilitáció nincs náluk feltüntetve.

Az iskola négy programja megfelelő, helyenként kimondottan erős szakembergárdával rendelkezik. Az irodalomelmélet felelőse Kovács Árpád (egyben az iskola vezetője), a (protestáns) magyar irodalomtörténeté Szabó András, a hermeneutika és irodalomtudományé Fabiny Tibor. A negyedik kissé lazábban kapcsolódik ezekhez: a színháztudomány elsősorban két névhez (Jákfalvi Magdolna, Kékesi Kun Árpád) köthető. Szakmai felkészültségüket és teljesítményüket tekintve minden kétséget kizáróan a szakma élvonalához tartoznak.

Az IDI igyekszik azon hallgatóknak is fokozatszerzési lehetőséget biztosítani, akik korábban tanulmányaikat nem a szűken vett, említett tudományterületek valamelyikén folytatták (Pl. japán hatások, haiku a magyar költészetben, stb.).

A bent lévő PhD hallgatók meglehetősen nagy szabadságot kapnak arra, hogyan végezzék kutatómunkájukat, írják PhD-disszertációjukat. A tanári konzultációk ritkák, nincs heti rendszerességgel tartott foglalkozás. A hallgatók ezt a rendszert kifejezetten jónak tartják, nem igényelnek gyakoribb tanár-diák konzultációt vagy heti rendszerességgel tartott órá(ka)t, ez viszont nem felel meg a doktori képzés alapkonceptiójának.

Arra az esetre, ha sikertelen lenne az Irodalomtudományi Iskola teljes jogaiba való visszahelyezése, nincs kidolgozott alternatíva. A BTK-nak nincs kialakult és általánosan elfogadott jövőképe további doktori iskolák megalapítása tekintetében sem. Főleg több tudományterületet (történelem, művelődéstörténet, nyelvészet) átfogó, második iskola megalapítására vonatkozóan hangzottak el (időnként egymással is ellentmondó) ötletek. A tudományterületi pluralizmussal járó magasabb kritériumok teljesítése csak jelentős (külső) fejlesztéssel következhetne be.

➤ **Publikációk.** Az oktatók rendszeresen publikálnak, nagyon sok mű saját, egyetemi kiadványban és kiadásban jelenik meg, viszonylag ritkán jelentetnek meg könyveket valamelyik nagy hazai vagy külföldi kiadónál. Ez a körülmény csak részben magyarázható a kutatott témák specifikusságával. Közülük nagy számban vannak többszerzős tanulmánygyűjtemények. Ez a tény nem feltétlenül pozitívum, s gyakran sérti a kötetek belső koherenciáját, gyengíti terjedésüket, hatásukat.

➤ **Hallgatók.** Felmerül a kérdés, – feltételezve, hogy az intézménybe jelentkező hallgatók statisztikai szempontból a magyar végzős középiskolások átlagszínvonalának felelnek meg - vajon reális-e az, hogy hallgatóik eredményei ennyire kimagaslóak (59 % jeles, 32% jó, 9% közepes). Meg kell győződni arról, nem túlságosan könnyen szereshető-e itt diploma! Van-e összefüggés azzal, hogy 2005 és 2009 között közel 70%-kal emelkedett a beiratkozott hallgatók száma. (Lényegében ugyanez a helyzet az ÁJK-n is.)

A velük szervezett találkozón elsősorban a kari HÖK képviselői voltak jelen, akik maximális elégedettségüket fejezték ki mindennel (oktatás színvonala, beleszólás az intézmény irányításába, kollégiumi elhelyezkedési lehetőségek stb.). Nem nehezményezték a külföldi (Erasmus) ösztöndíjas tanulmányok eléggé szűkös lehetőségeit a KRE-n, mondván, a BA szintű tanulmányok megszakításából következően meghosszabbított tanulmányi időszak túl nagy áldozat lenne. Ezzel szemben meg kell jegyezni, hogy a hallgatók több mint a fele így sem fejezi be három év alatt az alapképzést.

➤ Az oktatói munka hallgatói véleményezése (a pszichológia szakon kívül) nem vagy esetlegesen működik, és nem ad megbízható támpontot az oktatás színvonalának fejlesztéséhez. Ez minőségbiztosítási problémákat vet fel.

III. Ajánlások a Kar számára

III.1 Szervezeti és működési javaslatok

- ✓ Feltétlenül javítandó a karok közötti, illetve a karon belüli egységek közötti együttműködés a párhuzamosságok megszüntetésére (pl. médiatudományi szakon képzés az ÁJK-n is van). Pontosán ki kell dolgozni, az intézmény milyen fejlesztési irányok követését tudja vállalni, melyekhez állnak rendelkezésre megfelelő szakemberek, illetve anyagi és infrastrukturális feltételek.
- ✓ A tanárképzés és a nem tanárképző szakok egyensúlyát új alapokra kell helyezni.
- ✓ A személyi és tárgyi feltételek a már akkreditált alap- és mesterszakok tekintetében lényegében biztosítottak. Kérdéses ugyanakkor, hogy miért indítottak annyi, a küldetésnyilatkozathoz csak közvetve kapcsolódó szakot? A jövőben ezeket jobban át kell gondolni még akkor is, ha országos hiányt gondolnak pótolni egy-egy új diszciplína bevezetésével, jelentős hallgatói érdeklődésre is számítva. Ennél azonban aktuálisabb probléma a fő tárgyak, szakok, megerősítése, esetenként legalább országos átlagszintre való emelése.
- ✓ Felül kell vizsgálni az irreálisan magas osztályzatok hátterét.

III.2 Minőségbiztosítási, minőségfejlesztési javaslatok

- ✓ El kell készíteni a fenntartóval egyeztetetten a KRE BTK legalább középtávú fejlesztési koncepcióját. Ezen belül meg kell állapítani a prioritásokat.
- ✓ Stabilizálni kell az egyetem és a kar vezetését, hogy a kari vezetők a megfelelően kidolgozott koncepciókat végig is tudják vinni.
- ✓ Haladéktalanul el kell kezdeni egy másik doktori iskola létrehozását valamely tudományterületen. Ha szükséges akár új, magyar vagy külföldi munkatársak alkalmazásával. (Ebben a Református Zsinat nemzetközi kapcsolatrendszere nyilván segíteni tud.)
- ✓ A fenntartónak nagyobb szerepet kell vállalnia abban, hogy a KRE BTK 17 év után megtalálja a helyét a magyar felsőoktatás rendszerében. Kialakuljon valójában egyedi arcú, egyáltalán normális működése, s ezáltal szellemi életünk megbecsült szereplője legyen. Ez átgondolt koncepció hiányában és jelentős egyházi anyagi ráfordítás nélkül, pusztán állami forrásokból nem látszik megvalósíthatónak. A rövidebb időre érvényes akkreditáció lehetőséget biztosít ezek átgondolására, s a szervezeti, működési hibák korrigálására.

5.) A KRE TANÍTÓKÉPZŐ FŐISKOLAI KAR akkreditációs értékelése

I.1) Az akkreditációs minősítés

KRE Tanítóképző Főiskolai Kar	2010/8/X/1. SZ. MAB HATÁROZAT A A kar akkreditációja – az akkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelése esetén – 2015. december 31-ig hatályos
--	--

I.2) Az akkreditációs minősítés indoklása:

A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. tv. egyes rendelkezésének végrehajtásáról szóló 79/2006. Korm. rend. 5. sz. mellékletének a karalapításra vonatkozó előírásai, illetve a MAB akkreditációs követelményei alapján a Károli Gáspár Református Egyetem Tanítóképző Főiskolai Kara karként akkreditálható, mert

- *A kar az alapképzés szintjén, valamint a felsőfokú szakképzésben és a szakirányú továbbképzésben szervez oktatást.*
- *Teljesíti a karoktól elvárt kettős feladatot: integrálja a Kar különböző képzési szinteken folyó szakjait, szerepet vállal a KRE más képzéseinek alapozó, szakmai törzsismeretköreinek hitéleti jellegű témáinak oktatásában.*
- *Az alaptevékenységének ellátásához szükséges oktatók és kutatók 60%-át teljes munkaviszony keretében foglalkoztatja (a Karon összességében 38 oktatót alkalmaznak: 25 oktatót teljes munkaidőben, 2 oktatót részmunkaidőben, 11 oktatót megbízással).*
- *A teljes munkaviszony keretében foglalkoztatott oktatók közel 50%-ának van tudományos fokozata.*
- *Rendelkezik az oktatott szakokhoz, azok számához, a tudományági sajátosságokhoz igazodó oktatói-, kutatói állománnyal, valamint az annak megfelelő infrastruktúrával.*
- *A különböző szintű képzésben összesen felvett hallgatók létszáma az utóbbi 3 tanév átlagában: 160 fő (2010. márciusban nappali: 75, levelező: 461)*

II. Működés- és minőségértékelés

A Károli Gáspár Református Egyetem Tanítóképző Főiskolai Kara „kis sziget” a magyar felsőoktatás rendszerében. A Kar küldetésének teljes mértékben eleget tesz, a református egyház hitéleti és világi feladatainak ellátásához kiváló, főként gyakorlati munkatársakat képez. A beiskolázás országos hatáskörű. A tanulmányok alatt kialakult közösségek elkötelezett keresztyén szellemisége, a hallgatók „formálása” magyar viszonylatban, a világi képzéseket tekintve példaértékű.

II.1) Szervezeti és a működési minőségértékelés

- *A 2005-től zajló, bolognai folyamatnak megfelelően a karon minden addig működő szakot (tanító, szociális munkás, hitoktató, kántor, diakónus) átdolgoztak, azok akkreditációt nyertek és az új óvodapedagógus képzés is megindulhatott. A világi szakok átdolgozása során a szak- és tantárgyfelelősök az országos programfejlesztő bizottságok munkájában részt vettek. A „Pedagógusképzés megújítása” témájú HEFOP pályázati konzorcium tagjaként a kar három éven keresztül alkotó módon vett részt a munkában, ennek köszönhető a felsőfokú szakképzési programok kidolgozása is, így a 2009-ben induló ifjúságsegítő képzés a már meglévő szakokhoz jól illeszthető. A beszámítható közös*

kreditek száma a tanító, óvodapedagógus, szociális munkás, hitoktató, diakónus viszonylatában a 40-60 egységet éri el.

- A szakirányú továbbképzési programok is bővültek. A szociális munkához kapcsolódó továbbképzéseket és a szociális alap- és szakvizsgát is megújították. 2009-től az Oktatási Hivatal engedélyezte a *pedagógus szakvizsga* meghirdetését két szakiránnyal: *fejlesztő (preventív és korrektív) pedagógia*, valamint *szabadidő pedagógia* és a német nyelvű *babysitter és gyermekfelügyelő* továbbképzési szakot. A TFK működteti a Protestáns Diakóniai Szakkollégiumot, amely 40 Budapesten tanuló egyetemista és főiskolás kollégiumi elhelyezését biztosítja. A kollégium jó légkörű, az infrastruktúra is elfogadható színvonalú.
- A nappali tagozaton végzetek több mint fele egyházi intézményekben dolgozik mint hitoktató, tanító, szociális munkás, kántor vagy diakónus. A végzett hallgatók pályán maradási aránya: 70-80%. A Kar oktatói állománya összességében 2007-ig növekedett, 2008-tól csökkent. Ennek hátterében a szerkezeti átalakulás, a hallgatói létszámcsökkenés áll. A főiskolai tanárok egy művésztanár kivételével, a docensek mindegyike és két adjunktus PhD fokozattal rendelkezik. A főiskolai tanárok közül egy fő habilitált. Személyi változások tekintetében örvendetes, hogy emelkedett a PhD fokozatosok száma, illetve a fiatal oktatók mindegyike doktori iskolába jár.
- Három esetben változott a szakfelelős személye: a *tanító* szak felelőse a Bölcsészettudományi Karra távozott, a *szociális munka* szakfelelőse elhunyt, a *diakónus és a szociális munka* szakfelelőssége szétvált. Az *óvodapedagógus* szak felelőse új oktató lett. Összességében minden szak felelősének PhD fokozata van és a kar főállású oktatója.
- A hallgatók és az oktatók aránya szakonként eltérő, más a hitéleti (kántor) és más a társadalomtudományi (szociális munka) szakok tekintetében. A pedagógusképzésben továbbra is érvényesül a kiscsoportos gyakorlatorientált képzési rendszer. E minőségi kritérium, valamint az oktatók létszámcsökkenésének a következménye, hogy a teljes állású oktatók kötelező óraszama heti 17 óra. Ez azért van, mert egyes oktatókra több elaprózott tantárgy oktatása jut. A problémát a Kar vezetése még időben észlelte. Annak érdekében, hogy ne következzen be az oktatás színvonalának csökkenése, az egyetem szenátusa 2009-ben visszaállította az Ftv-nek is megfelelő óraszámot.
- Az egy (AT és megbízásos) oktatóra jutó hallgatók száma átlagosan: 12, ami az intézmény feladatrendszerét tekintve alacsony, és a létszámcsökkenés következménye.
- A hallgatók és oktatók között személyes jellegű, egyházasan fogalmazva „testvéri kapcsolat” érvényesül. A Kar manapság is, a jogelőd szellemiségének megfelelően szükségesnek tartja a hallgatók felnőtt nevelésének hagyományos módszereit.
- A Marosvásárhelyen bejegyzett intézmény (székhelyen kívüli képzés) 1990-ben alakult, a romániai változások utáni reményteljes időszakban azzal a céllal, hogy az erdélyi magyarság egyik legégetőbb gondján, a falusi értelmiség hiányán enyhítsen, tanítókat és kántorokat képezzen. Az egyetlen olyan magyar oktatási intézmény volt az elmúlt években Romániában, amely főiskolai rendszerben képzett tanítókat, valamint református, római katolikus, unitárius és evangélikus kántorokat és hittanokat.
- Az erdélyi magyarság tekintélyes része napjainkban is falusi településeken él, egy részük pedig szóróvidékeken. A tanítóktól is függ, hogy e települések lakói nyelvi és vallási identitásukat meg tudják-e őrizni. A székhelyen kívüli képzés során mintegy 600 diplomást bocsátottak ki, akik e cél megvalósulását próbálják segíteni egy-egy közösségben, hogy a templom és iskola egységében, az anyanyelv és az ének védőszárnyai alatt a szülőföldön maradván magyarként élhessenek. A marosvásárhelyi képzés akkreditációja, közbülső eljárásaként, a székhelyen kívüli képzés követelményei szerint megtörtént, a képzés feltételrendszerét összességében jó, a helyi körülményekhez képest több ponton is kiemelkedő. A tanító szak képzési és kimeneti

követelményeit, a bolognai folyamatnak megfelelő struktúrákat az elmúlt években a Marosvásárhelyi Kántor-Tanítóképzőn is folyamatosan átvették. Az ott helyben élő oktatók részt vettek a katechéta-lelkipásztori munkatárs (református hittanoktató), és a kántor alapképzési szakok kidolgozásában is.

- A korábbi hitéleti képzéseket átdolgozták a többciklusú képzési szerkezetnek megfelelően. Kidolgozták a katechéta-lelkipásztori munkatárs (református hittanoktató), a diakónia és a kántor alapképzési szakokat.
- Hallgatóik számára lehetőség nyílik külföldi tanulmányutakon és ösztöndíjakon való részvételre. Hollandiában az ede-i (CHE) főiskolán diakónus-szociális munkás, az utrechti (Marnix Akademie) főiskolán tanító-hitoktató szakos hallgatók, a bécsi ERPA-n pedig hittanoktató szakos hallgatók tanulhatnak az LLL/Erasmus program keretében, melyek kiemelt lehetőséget jelentenek a tapasztalatszerzésre.
- A jelenlegi formában is működő kántor szakot a MAB 1998-ban erős minősítéssel akkreditálta, és a 2002/2003-as tanév szakjelentéséről készült bizottsági véleményével megerősítette (MAB 2002/5/IV/2). Mint hitéleti szakot a Magyarországi Református Egyház Zsinata 2001. november 29-én 164. számú határozatával törvényesítette.
- A Református Egyház diakóniai feladatainak ellátása érdekében úgy dolgozták ki a diakónus szak programját, hogy jól párosítható a szociális munka szakkal. Az egyházi és a világi tartalmak kölcsönösen erősítik egymást. A képzés szakmai koncepcióját személyközpontúság; a tapasztalati tanulásra épített szakmai készség- és személyiségfejlesztés; erős szupervízióval támogatott terepgyakorlatok; keresztyén értékrend jellemzi.
- A karon a szakokra nappali tagozaton szakpárban és önállóan is lehet jelentkezni. A fenntartó ez irányú intézkedése a nappali tagozaton tanulók létszámnövekedését kívánja elősegíteni. A hallgatók annak ellenére kedvelik a szakpárban történő oktatást, hogy az esetenként rendkívül megterhelő (magas az óraszám), elhelyezkedési esélyeiket azonban nagymértékben javítja.
- A hittanoktató szakon tanulók közül többen is tudatosan készülnek a Hittudományi Kar vallástanár és református lelkész mester szakjaira. A főiskolai kar oktatói közül többen is részt vettek a mesterszakok képesítési követelményeinek kidolgozásában. Jelenleg is két oktató tantárgyfelelősként (teológiai és pedagógiai tárgyak) és oktatóként is közreműködik a képzésben.
- A Tanítóképző Főiskolai Kar az egykori MSzMP épületében működik, a hallgatók számára egy fiú- és egy lányinternátus áll rendelkezésre. Oktatási épülete egy 150 fős és egy 80 fős előadóteremben, közepes méretű (40 fős) tantermekben és 20 személyes szemináriumi termekben fogadja a hallgatókat. Az elmúlt évben tető alá került az épülő, oktatást segíteni hivatott épületszárny, de a gazdasági válság következtében az építkezés jelenleg szünetel. A tanítási gyakorlatokra történő felkészülést segíti az Oktatástechnológiai–Módszertani Központ, amely a nemzetközi MATRA projekt támogatásával jött létre. A negyedik évfolyamos tanító szakosok vidéken, a K+F kísérleti program keretében létrejött külső iskolahálózatban (mintegy 30 iskola) gyakorolhatnak 8 héten keresztül. A főépületben alakították ki a hagyományos könyvtárat és audiotárat. Állománya folyamatosan gyarapodik. Rendelkeznek a szerkesztéshez, nyomtatáshoz, fénymásoláshoz szükséges berendezésekkel, valamint az oktatási folyamatot segítő technikai eszközökkel: televíziók, videotechnika, magnetofonok, írásvetítők, epidiaszkópok, diavetítők, projektorok és számítógépek. Beszereztek két interaktív táblát az egyre korszerűbb oktatás-szoftverek kezelésének elsajátításához. A kántor szakos hallgatók számára két mechanikus orgona, három zongora, elektronikus orgonák és több harmónium biztosítja a gyakorlás lehetőségét, és rendelkezésükre áll a nagykörösi református templom európai hírű hangversenyorgonája.

II.2 Minőségbiztosítás és -fejlesztés értékelése

- A NEPTUN elektronikus rendszer a Kar és a Rektori Hivatal kapcsolatában is működőképes. A hallgatók az intézményen belül is (WIFI) hozzáférhetnek a tanulmányi rendszerhez. A hagyományos, személyes szolgáltatások érdekében a tanulmányi ügyintézők folyamatosan kapcsolatot tartanak a hallgatókkal.
- A kreditrendszer működőképes, a Kreditátviteli Bizottság szabályszerűen, a hallgatók érdekeit figyelembe véve működik. A hallgató tanulmányainak tervezésében, a tantárgyfelvételben a *mintatanterv* biztos segítséget ad, a hallgatók tanulmányi előmenetelét elősegíti továbbá a mintatantervtől eltérő félévben a kötelező tantárgyak előadástartás nélküli, csak vizsgalehetőség biztosításával történő meghirdetése (vizsgakurzusok), engedélyezése.
A hallgatók egy része azonban a kreditrendszer biztosította rugalmas tanulmányi előmenetel kínálta lehetőségekkel nem minden esetben tud megfelelően élni, ezért a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott képzési idő és a hallgató tényleges tanulmányi ideje között néhány esetben eltérés tapasztalható.
- A kiadott diplomák számának változását több tényező befolyásolja. A felvett hallgatói létszám a képzési rendszerben bekövetkezett változás, a Karon belüli oktatási stratégia, a nyelvvizsga megléte stb. függvényében értelmezhető. A nyelvvizsga hiánya miatt ki nem adott diplomák számának változása tendenciáiban és arányaiban évenként eltérő képet mutat. A karon a ki nem adható diplomák aránya, a 2005-ös évhez képest a középfokú nyelvvizsga követelmény miatt nőtt (34%)! A javulás érdekében az idegen nyelvtanításban való részvétel a nappali tagozaton kötelező, tantervbe beépített tantárgy lett. A levelező hallgatók számára nyári intenzív kurzusokat is szerveznek.
- Mind a négy kar esetében van kölcsönös és folyamatos áttanítás, mely egyrészt gazdaságos megoldás, másrészt mind az oktatók, mind a hallgatók számára gyümölcsöző szakmai tapasztalatszerezés. A BTK-val elsősorban a pedagógiai és pszichológiai tárgyak területén van szorosabb kapcsolat, de az idegen nyelvi műveltségi területeken is tantárgyfelelősség és áttanítás kapcsán történik együttműködés. Az ÁJK-val a szociális munka és az ifjúságsegítő szak esetén, a HTK-val teológiai és pedagógiai tárgyak esetében a tantárgyfelelősi és oktatói közreműködés rendszeres.
A négy éve működő óvodapedagógus képzés gyakorlati feladatait egy nagykörösi és a kecskeméti református óvoda vállalták fel, külön „Megállapodás” alapján. A külső, összefüggő gyakorlatokat szabadon választható, általában a Református Pedagógiai Intézet szakmai körébe tartozó óvoda- és iskolahálózatban végzik a hallgatók.
- A Karra jelentkezők száma az elmúlt években változó képet mutat, általában 400-450 fő között volt. A nappali tagozaton a képzés „szakpáros” jellegét még idáig megőrizte: egy hitéleti és egy nem hitéleti szakon folytatják tanulmányaikat a hallgatók. Ezen kívül – bár alacsony számban – vannak jelentkezők az egyszakos levelező hittanoktató, diakónus, kántorképzésre is.
- A mesterképzésre készülőknek külön is ajánlják a kötelező tárgyakat kiegészítő, gyakorlatorientált (s bizonyos fokig a pedagógia alapszakos tárgyakhoz közelítő) kurzusokat. Pl. összehasonlító pedagógia, alkalmazott pedagógia, differenciálás pedagógiája.

III. Ajánlások a Kar számára

III.1 Szervezeti és működési javaslatok

- ✓ A képzési programok további színvonalas megvalósítása érdekében az újonnan létesülő épületben európai szintű oktatástechnológiai központ berendezése szükség-

szerű, az egyre inkább terjedő, távoktatásra is alkalmas internetes, multimédiás tartalmú tananyag közvetítése érdekében.

- ✓ Az új szakok létrejöttével további szakkönyvtári állomány beszerzése szükséges. A kézikönyvtárak állománya is további fejlesztést igényel.

III.2 Minőségbiztosítási, minőségfejlesztési javaslatok

- ✓ Megfontolandó, hogy a gyengébb tanulmányi eredménnyel érkező és a továbbiakban is mérsékelten teljesítő hallgatók esetében a világi szakokon is engedélyezett legyen az „egyszakosság”. (Természetesen az egyházi jelleg megőrzésével).

1. sz. melléklet

A Hittudományi Karon folyó képzések értékelése

Alapképzés

<i>Református hittanoktató (katekéta-lelkipásztori munkatárs)</i>
--

A szak akkreditálható, mert az akkreditációs feltételeknek maradéktalanul megfelel.

Akkreditációs minősítés: „A” – 2015-ig.

Indoklás: A szakon az elfogadott KKK és a speciális egyházi igények figyelembevételével és azoknak eleget téve folyik a képzés, kis létszámmal.

I. A tartalmi feltételek teljesülése

1. A szak neve és a szakképzettség megjelölése a MAB által elfogadott KKK 7. pontja szerinti lehetőséggel élve a református egyház szabályai szerinti megnevezések szerint történik (Magyarországi Református Egyház Zsinata ZS-90/2006. számú vonatkozó határozata).

A képzési idő, az összes kreditek száma, a kontaktórák és a képzési formák az előírtaknak megfelelnek. A képzés az igényekhez igazodva levelező formában történik, a nappali tagozat csak 2009 őszén indult.

2. A tantervet a KKK keretein belül a református egyház belső szabályai szerint, a képzést folytató más református intézmények képzésével összhangban alakították ki, a főbb tanulmányi területek a KKK tartományain belül vannak. A végzett hallgatóknak a mesterképzésben való részvétel lehetősége biztosított.

Az ismeretek a tantárgyleírások és a szakirodalom alapján átfogó és korszerű ismereteket nyújtanak, segítik az egyház által elvárt szakmai kompetenciák elsajátítását és fejlesztését. A képzés során fontos szerepet kap a tehetséggondozás, a szakmai fejlődés megalapozása, beleértve a mesterképzésre való felkészítést.

II. A személyi feltételek teljesülése

1. A szakért felelős oktató dr. Németh Dávid tanszékvezető egyetemi tanár, alkalmazás típusa AT. A szakterületén több évtizedes tapasztalattal rendelkezik, ebből 16 év tényleges felsőoktatási gyakorlat. Szakmai elismertsége nemzetközileg is elfogadott, a német szakmai körökkel való kapcsolata, ezen belül is a Bécsi Egyetemmel való együttműködése nagymértékben hozzájárult a szak megszervezéséhez és a külföldi tapasztalatok magyarországi adaptálásához.
2. A tantárgyak felelősei többségükben a tárgyak tényleges oktatói, magas a minősített oktatók aránya. Tudományos, kutatói és publikációs tevékenységük, egyházi tapasztalatuk garantálja az oktatás magas színvonalát és a gyakorlati egyházi igények egyidejű teljesülését.
3. Az oktatói kar összetétele, azon belül a teljes munkaidőben foglalkoztatottak aránya és az oktatók kreditekben kifejezett terhelése megfelelő.

III. A kutatási háttér megítélése

A szakhoz tartozó kutatásokat a Valláspedagógiai és Pasztorálpszichológiai Intézet koordinálja, jelentős az együttműködés közös kutatási projekteken a Bécsi Egyetem Protestáns Teológiai Fakultásával. A fenti tanszék szakmai felügyeletével működik az országosan ismert Gyökössy Endre Lelkigondozói és Szupervíziós Intézet, amely a szakhoz tartozó kutatásokat és továbbképzéseket is koordinálja.

IV. Az infrastruktúra

A szakon folyó képzéshez szükséges infrastruktúra, oktató helyiségek, könyvtár, informatikai háttér rendelkezésre áll. A szakmai gyakorlatok lebonyolításában a Bölcsészettudományi Karon működő Neveléstudományi Intézettel és az egyházi iskolákkal együttműködnek

V. A tanulmányok értékelése és a záróvizsga

1. A hallgatók munkájának értékelése, a záróvizsga megfelel a képzési szint általános, és a szak speciális elvárásainak. A szakdolgozatok témaválasztása, a kidolgozás színvonala megfelelő. A szakdolgozatokban a szakirodalom használata, a kutatási eredmények feldolgozás mellett a gyakorlati alkalmazás is megfelelő súllyal szerepel. A szakdolgozatok írásbeli opponensi értékelése részletes, segítő jellegű, fontos visszajelzéseket tartalmaz a vizsgázó és a témavezető részére is.
2. A KKK-ban található idegen nyelvi ismeretekre vonatkozó követelményeket a diploma kiadásánál maradéktalanul figyelembe veszik, ugyanakkor a hallgatóknak lehetőség van az intézményen belül külön térítés nélkül modern nyelvet tanulni.
3. A hallgatók nagyra értékelik a kis létszámból adódó személyes kapcsolatot a tanárokkal, a Tanulmányi Osztály segítőképző ügyintézését, a tanulmányokkal összefüggő kérdések rugalmas és megnyugtató kezelését.

Javaslat:

A MAB javasolja, hogy a szakfelelős felelősségét, intézkedési hatáskörét pontosabban határozzák meg, tekintettel arra, hogy a tárgyak egy részéért a Bölcsészettudományi Kar, a külső szakmai gyakorlatok egészéért pedig ez utóbbi kar Neveléstudományi Intézete a felelős.

Mesterképzés

Protestáns teológus

A szakon az akkreditáció időpontjáig diplomát még nem adtak ki, így ennek átfogó értékelésére nem kerülhetett sor. A képzés beindult, a szakindítási kérelemben megadott személyi és tárgyi feltételekkel folyik.

Hittanár-nevelő (református vallástanár-nevelő)

A szak akkreditálható, mert az akkreditációs feltételeknek maradéktalanul megfelel.

Akkreditációs minősítés: „A” – 2015-ig.

Indoklás:

A szakon a 15/2006. OM rendelet és a speciális egyházi igények figyelembevételével és azoknak eleget téve folyik a képzés.

I. A tartalmi feltételek teljesülése

1. A szak neve és a szakképzettség megjelölése a MAB által elfogadott KKK szerint, figyelembe véve a Magyarországi Református Egyház Zsinata ZS-90/2006. számú vonatkozó határozatát.
A képzési idő, az összes kreditek száma, a kontaktórák és a képzési formák a KKK-nak megfelelnek. A képzés a fentebb jelzett egyházi határozatban megfogalmazott elvárásoknak megfelelően folyik, 2009-ig csak levelező formában, a nappali tagozat csak 2009 őszén indult.
2. A tanterv a KKK keretein belül a református egyház belső szabályai szerint, a képzést folytató más református intézmények képzésével összhangban került kialakításra, a főbb tanulmányi területek a KKK tartományain belül vannak. Az ismeretek a tantárgyleírások és a szakirodalom alapján átfogó és korszerű ismereteket nyújtanak, segítik az egyház által elvárt szakmai kompetenciák elsajátítását és fejlesztését.
3. A különböző előképzettséggel rendelkező hallgatók számára pontosan szabályozott, hogy melyek a teljesítendő tanulmányi feladatok, illetve mi alól mentesülnek.
4. A képzés során fontos szerepet kap a tehetséggondozás, a szakmai fejlődés megalapozása, beleértve az önálló kutatómunkára és a posztgraduális képzésre való felkészítést.

II. A személyi feltételek teljesülése

1. A szakért felelős oktató dr. Németh Dávid tanszékvezető egyetemi tanár, részletes értékelését ld. a református hittanoktató szaknál. A tantárgyak felelősei többségükben a tárgyak tényleges oktatói, kimagaslóan magas a minősített oktatók aránya. Tudományos, kutatói és publikációs tevékenységük, egyházi tapasztalatuk garantálja az oktatás magas színvonalát és a gyakorlati egyházi igények egyidejű teljesülését.
2. Az oktatói kar összetétele, azon belül a teljes munkaidőben foglalkoztatottak aránya és az oktatók kreditekben kifejezett terhelése megfelelő.

III. A kutatási háttér megítélése

1. A szakhoz tartozó kutatásokat a Valláspedagógiai és Pásztorálpszichológiai Intézet koordinálja, jelentős az együttműködés közös kutatási projekteken a Bécsi Egyetem Protestáns Teológiai Fakultásával. A fenti tanszék szakmai felügyeletével működik az országosan ismert Gyökössy Endre Lelkigondozói és Szupervíziós Intézet, amely a szakhoz tartozó kutatásokat és továbbképzéseket is koordinálja.

2. A tanári modulban elsajátítandó ismeretek kutatási hátterét a Bölcsészettudományi Karon, különösen a Neveléstudományi Intézetben folyó kutatások és azok eredményeinek a képzésbe való érzékelhető beépítése biztosítja.

IV. Az infrastruktúra

A szakon folyó képzéshez szükséges infrastruktúra, oktató helyiségek, könyvtár, informatikai háttér rendelkezésre áll. A szakmai gyakorlatok lebonyolításában a Bölcsészettudományi Karon működő Neveléstudományi Intézettel és az egyházi iskolákkal működnek együtt.

V. A tanulmányok értékelése és a záróvizsga

1. A hallgatók munkájának értékelése, a záróvizsga megfelel a mesterképzés általános és a szak speciális elvárásainak, különös tekintettel a tanárképzés szabályozására. A szakdolgozatok témaválasztása, a kidolgozás színvonala megfelelő. A szakdolgozatokban a szakirodalom használata, és az önállóan végzett kutatómunka eredményeinek bemutatása mellett a gyakorlati alkalmazás vagy annak lehetősége is megfelelő súllyal szerepel. A szakdolgozatok írásbeli opponensi értékelése részletes, segítő jellegű, fontos visszajelzéseket tartalmaz a vizsgázó és a témavezető részére is, javaslatokat fogalmaz meg a hallgató részére a további kutatásokat illetően.
2. A KKK-ban található idegen nyelvi ismeretekre vonatkozó követelményeket a diploma kiadásánál maradéktalanul figyelembe veszik, ugyanakkor a hallgatóknak lehetőségük van az intézményen belül külön térítés nélkül modern nyelvet tanulni.
3. A hallgatók nagyra értékelik a kis létszámból adódó személyes kapcsolatot a tanárokkal, a Tanulmányi Osztály segítőkész ügyintézését, a tanulmányokkal összefüggő kérdések rugalmas és megnyugtató kezelését.

Javaslat:

A MAB javasolja, hogy a szakfelelős felelősségét, intézkedési hatáskörét pontosabban határozzák meg, tekintettel arra, hogy a tárgyak kb. feléért a Bölcsészettudományi Kar, a külső szakmai gyakorlatok egészéért pedig ez utóbbi kar Neveléstudományi Intézete a felelős.

Osztatlan mesterképzés

Teológus-lelkész

A szak akkreditálható, mert az akkreditációs feltételeknek hiánytalanul megfelel.

Akkreditációs minősítés: „A” – 2015-ig.

Indoklás:

A szakon a MAB által elfogadott KKK és a speciális egyházi igények figyelembevételével, és azoknak eleget téve folyik a képzés.

I. A tartalmi feltételek teljesülése

1. A szak neve és a szakképzettség megjelölése a MAB által elfogadott KKK szerint, figyelembe véve a Magyarországi Református Egyház Zsinata ZS-90/2006. számú vonatkozó határozatát.

A képzési idő, az összes kreditek száma, a kontaktórák és a képzési formák a KKK-nak megfelelnek. A képzés a fentebb jelzett egyházi határozatban megfogalmazott elvárásoknak megfelelően folyik, csak nappali tagozaton.

2. A tanterv a KKK keretein belül a református egyház belső szabályai szerint, a képzést folytató más református intézmények képzésével összhangban került kialakításra, a főbb tanulmányi területek a KKK tartományain belül vannak.

3. Az ismeretek a tantárgyleírások és a szakirodalom alapján átfogó és korszerű ismereteket nyújtanak, segítik az egyház által elvárt szakmai kompetenciák elsajátítását és fejlesztését. A gyakorlati lelkészi munkához szükséges gyakorlatok megszerzése a Dunamelléki Református Egyházkerülettel együttműködve folyik, ennek személyi és tárgyi feltételeit is az Egyházkerület biztosítja.

A képzés során fontos szerepet kap a tehetséggondozás, a szakmai fejlődés megalapozása, beleértve az önálló kutatómunkára és a posztgraduális képzésre való felkészítést.

II. A személyi feltételek teljesülése

1. A szakért felelős oktató dr. Balla Péter tanszékvezető egyetemi tanár, alkalmazás típusa AT. A szakterületén több évtizedes szakmai tapasztalata van, ebből 16 év tényleges felsőoktatási gyakorlat. Szakmai elismertsége nemzetközileg is elfogadott, ezt jelzi kapcsolata angolszász szakmai körökkel, tagsága több nemzetközi teológiai tudományos testületben.

2. A tantárgyak felelősei többségükben a tárgyak tényleges oktatói, magas a minősített oktatók aránya, minden főállású oktatónak van PhD fokozata, a legutóbbi akkreditáció óta nőtt a habilitált oktatók aránya is. Tudományos, kutatói és publikációs tevékenységük, egyházi tapasztalatuk garantálja az oktatás magas színvonalát és a gyakorlati egyházi igények egyidejű teljesülését.

3. Az oktatói kar összetétele, azon belül a teljes munkaidőben foglalkoztatottak aránya és az oktatók kreditekben kifejezett terhelése megfelelő.

III. A kutatási háttér megítélése

1. A kar oktatói több kutatási műhelyben, projektben is részt vesznek, ezek egy része a Magyarországi Református Egyház Doctorok Collegiumához, más része nemzetközi együttműködésekhez kapcsolódik.

2. Fontos szerepet tölt be az egyetemhez tartozó Kelet- és Közép-Európai Missziói Tanulmányi Intézet, mint szakmai műhely.

IV. Az infrastruktúra

A szakon folyó képzéshez szükséges infrastruktúra, oktató helyiségek, könyvtár, informatikai háttér rendelkezésre áll. A szakmai gyakorlatokat a Dunamelléki Egyházkerülettel együttműködve annak gyülekezeteiben, iskoláiban és más egyházi intézményeiben bonyolítják le.

V. A tanulmányok értékelése és a záróvizsga

1. A hallgatók munkájának értékelése, a záróvizsga megfelel a mesterképzés általános és a szak speciális elvárásainak. A szakdolgozatok témaválasztása, a kidolgozás színvonala megfelelő. A szakdolgozatokban a szakirodalom használata, és az önállóan végzett kutatómunka eredményeinek bemutatása mellett a gyakorlati alkalmazás vagy annak lehetősége is megfelelő súllyal szerepel. A szakdolgozatok írásbeli opponensi értékelése részletes, segítő jellegű, fontos visszajelzéseket tartalmaz a vizsgázó és a témavezető részére is, javaslatokat fogalmaz meg a hallgató részére a további kutatásokat illetően.
2. A KKK-ban található idegen nyelvi ismeretekre vonatkozó követelményeket a diploma kiadásánál maradéktalanul figyelembe veszik, ugyanakkor a hallgatóknak lehetőség van az intézményen belül külön térítés nélkül modern nyelvet tanulni.
3. A hallgatók nagyra értékelik a kis létszámból adódó személyes kapcsolatot a tanárokkal, a Tanulmányi Osztály segítőkész ügyintézését, a tanulmányokkal összefüggő kérdések rugalmas és megnyugtató kezelését.
4. Külön kiemelték a hallgatók, hogy a Dunamelléki Református Egyházkerület nagyon nagy segítséget nyújt spirituális alkalmazásával, az egyházi szakmai gyakorlatok biztosításával és megszervezésével a gyakorlati lelkészi szolgálatra való felkészülésben.

Javaslat:

Az idegen nyelvi szaknyelvi képzést célszerű úgy szabályozni, hogy azok a hallgatók, akik megszerzik az Idegennyelvi Lektorátuson a THEOLINGUA államilag elismert egyházi szaknyelvi vizsgát, azok mentesüljenek a szaknyelvi képzés alól.

A Tanítóképző Főiskolai Karon folyó képzések értékelése

Alapképzés

<i>Református hittanoktató (katekéta-lelkipásztori munkatárs)</i>
--

A szak akkreditálható, mert az akkreditációs feltételeknek maradéktalanul megfelel.
Akkreditációs minősítés: „A” – 2015-ig.

Indoklás:

A szakon az elfogadott KKK és a speciális egyházi igények figyelembevételével és azoknak eleget téve folyik a képzés.

I. A tartalmi feltételek teljesülése

1. A szak neve és a szakképzettség megjelölése a MAB által elfogadott KKK 7. pontja szerinti lehetőséggel élve a református egyház szabályai szerinti megnevezések szerint történik (Magyarországi Református Egyház Zsinata ZS 164/2001 és ZS-90/2006. számú vonatkozó határozata).

A képzési idő, az összes kreditek száma, a kontaktórák és a képzési formák a KKK-nak megfelelnek. A képzés az igényekhez igazodva nappali és levelező formában történik.

A képzés részben székhelyen kívüli képzés, Marosvásárhelyen. A képzés a székhelyen kívüli képzésre vonatkozó speciális követelményeknek megfelel.

2. A tantervet a KKK keretein belül a református egyház belső szabályai szerint, a képzést folytató más református intézmények képzésével összhangban alakították ki, a főbb tanulmányi területek a KKK tartományain belül vannak. A végzett hallgatóknak a mesterképzésben való részvétel lehetősége biztosított, részben az Egyetemen belül a vallástanár-nevelő szakon.

Az ismeretek a tantárgyleírások és a szakirodalom alapján átfogó és korszerű ismereteket nyújtanak, segítik az egyház által elvárt szakmai kompetenciák elsajátítását és fejlesztését.

A képzés során fontos szerepet kap a tehetséggondozás, a szakmai fejlődés megalapozása, beleértve a felkészítést a mesterképzésre .

II. A személyi feltételek teljesülése

1. A szakért felelős oktató dr. Nagy István intézetvezető főiskolai tanár, alkalmazás típusa AT. A szakterületén több évtizedes tapasztalata van, ebből közel két évtizedes tényleges felsőoktatási gyakorlat. Jelentős szerepe volt a református felsőoktatás, ezen belül is a tanítóképzés újjászervezésében a kilencvenes évektől kezdve. Gyakorlati, iskolaszervező munkája mellett elméleti kutató és publikációs tevékenysége is jelentős.
2. A tantárgyak felelősei többségükben a tárgyak tényleges oktatói, magas a minősített oktatók aránya. Tudományos, kutatói és publikációs tevékenységük, egyházi tapasztalatuk garantálja az oktatás magas színvonalát és a gyakorlati egyházi igények egyidejű teljesülését.
3. Az oktatói kar összetétele, azon belül a teljes munkaidőben foglalkoztatottak aránya és az oktatók kreditekben kifejezett terhelése megfelelő. Néhány oktató esetében a kimutatott kreditterhelés kiugróan magas, bár ezt az óraszámokban mért terhelés nem követi.

III. A kutatási háttér megítélése

A szakhoz tartozó kutatások az Egyetem többi karával együttműködésben folynak, a szükséges könyvtári és infrastrukturális háttérrel is ez adja.

IV. Az infrastruktúra

A szakon folyó képzéshez szükséges infrastruktúra, oktató helyiségek, könyvtár, informatikai háttér rendelkezésre áll. A szakmai gyakorlatok lebonyolítása az egyházi iskolákkal együttműködésben történik.

V. A tanulmányok értékelése és a záróvizsga

A hallgatók munkájának értékelése, a záróvizsga megfelel a képzési szint általános, és a szak speciális elvárásainak. A szakdolgozatok témaválasztása, a kidolgozás színvonala megfelelő. A szakdolgozatokban a szakirodalom használata, a kutatási eredmények feldolgozás mellett a gyakorlati alkalmazás is megfelelő súllyal szerepel. A szakdolgozatok írásbeli opponensi értékelése részletes, segítő jellegű, fontos visszajelzéseket tartalmaz a vizsgázó és a témavezető részére is.

A KKK-ban található idegen nyelvi ismeretekre vonatkozó követelményeket a diploma kiadásánál maradéktalanul figyelembe veszik, ugyanakkor a hallgatóknak lehetőség van az intézményen belül külön térítés nélkül modern nyelvet tanulni.

A hallgatók nagyra értékelik a kis létszámból adódó személyes kapcsolatot a tanárokkal, a Karon folyó személyiségformáló, a hallgatók elhivatottságát erősítő programokat.

Javaslat

A MAB javasolja a hallgatók által helyben is használható kézikönyvtár megkezdett fejlesztésének folytatását. Ezt a budapesti központtól való távolság különösen is indokolja.

Néhány oktató esetében a kimutatott kreditterhelés kiugróan magas, ezt jobb szervezéssel célszerű csökkenteni.

Kántor

A szak akkreditálható, mert az akkreditációs feltételeknek maradéktalanul megfelel.

Akkreditációs minősítés: „A” – 2015-ig.

Indoklás:

A szakon az elfogadott KKK és a speciális egyházi igények figyelembevételével és azoknak eleget téve folyik a képzés.

I. A tartalmi feltételek teljesülése

1. A szak neve és a szakképzettség megjelölése megfelel a MAB által elfogadott KKK és a református egyház szabályainak (Magyarországi Református Egyház Zsinata ZS 164/2001. számú vonatkozó határozata).

A képzési idő, az összes kreditek száma, a kontaktórák és a képzési formák a KKK-nak megfelelnek. A képzés az igényekhez igazodva nappali és levelező formában folyik.

A képzés részben székhelyen kívüli képzés, Marosvásárhelyen. A képzés a székhelyen kívüli képzésre vonatkozó speciális követelményeknek megfelel.

2. A tantervet a KKK keretein belül a református egyház belső szabályai szerint alakították ki, a főbb tanulmányi területek a saját KKK tartományain belül vannak. A végzett hallgatóknak a mesterképzésben való részvétel lehetősége biztosított.

Az ismeretek a tantárgyleírások és a szakirodalom alapján átfogó és korszerű ismereteket nyújtanak, segítik az egyház által elvárt szakmai kompetenciák elsajátítását és fejlesztését.

A képzés során fontos szerepet kap a tehetséggondozás, a szakmai fejlődés meg-alapozása, beleértve a mesterképzésre való felkészítést.

II. A személyi feltételek teljesülése

1. A szakért felelős oktató dr. Dávid István intézetvezető főiskolai tanár, alkalmazás típusa AT. A szakterületén jelentős szakmai tapasztalata van, művész-tanárként is jelentős sikereket ért el.
2. A tantárgyak felelősei többségükben a tárgyak tényleges oktatói, magas a minősített oktatók aránya. Tudományos, kutatói és publikációs tevékenységük, egyházi tapasztalatuk garantálja az oktatás magas színvonalát és a gyakorlati egyházi igények egyidejű teljesülését.
3. Az oktatói kar összetétele, azon belül a teljes munkaidőben foglalkoztatottak aránya és az oktatók kreditekben kifejezett terhelése megfelelő. Néhány oktató esetében a kimutatott kreditterhelés kiugróan magas, bár ezt az óraszámokban mért terhelés nem követi.

III. A kutatási háttér megítélése

A szakhoz tartozó kutatások az Egyetem többi karával együttműködésben folynak, a szükséges könyvtári és infrastrukturális háttérrel is ez adja.

IV. Az infrastruktúra

A szakon folyó képzéshez szükséges infrastruktúra, oktató helyiségek, könyvtár, hangszerek, informatikai háttér rendelkezésre áll. A szakmai gyakorlatokat a szak jellegéből adódóan részben az intézményen belüli, tutori rendszerben működő hangszeres és énekkari gyakorlatokkal, részben egyházi intézményekben és gyülekezetekben bonyolítják le. Ezek jól szervezettek, szakmai felügyeletük és a hozzá kapcsolódó értékelés megfelelő.

V. A tanulmányok értékelése és a záróvizsga

A hallgatók munkájának értékelése, a záróvizsga megfelel a képzési szint általános, és a szak speciális elvárásainak. A szakdolgozatok témaválasztása, a kidolgozás színvonala megfelelő. A szakdolgozatokban a szakirodalom használata, a kutatási eredmények feldolgozás mellett a gyakorlati alkalmazás is megfelelő súllyal szerepel. A szakdolgozatok írásbeli opponensi értékelése részletes, segítő jellegű, fontos visszajelzéseket tartalmaz a vizsgázó és a témavezető részére is.

A KKK-ban található idegen nyelvi ismeretekre vonatkozó követelményeket a diploma kiadásánál maradéktalanul figyelembe veszik, ugyanakkor a hallgatóknak lehetőség van az intézményen belül külön térítés nélkül modern nyelvet tanulni.

A hallgatók elégedettek a képzés színvonalával, a szakmai felkészítéssel.

Javaslat

A MAB javasolja, hogy a hallgatók által helyben is használható kézikönyvtár megkezdett fejlesztésének folytatását. Ezt a budapesti központtól való távolság különösen is indokolja.

Néhány oktató esetében a kimutatott kreditterhelés kiugróan magas, ezt jobb szervezéssel célszerű csökkenteni.

Diakónia

A szak akkreditálható, mert az akkreditációs feltételeknek maradéktalanul megfelel.

Akkreditációs minősítés: „A” – 2015-ig.

Indoklás:

A szakon az elfogadott KKK és a speciális egyházi igények figyelembevételével és azoknak eleget téve folyik a képzés.

I. A tartalmi feltételek teljesülése

1. A szak neve és a szakképzettség megjelölése megfelel a MAB által elfogadott KKK és a református egyház szabályainak (Magyarországi Református Egyház Zsinata ZS 164/2001. számú vonatkozó határozata).
A képzési idő, az összes kreditek száma, a kontaktórák és a képzési formák a KKK-nak megfelelnek. A képzés az igényekhez igazodva nappali és levelező formában folyik, nappali tagozaton 6 félév, levelező tagozaton 7 félév.
2. A tantervet a KKK keretein belül a református egyház belső szabályai szerint alakították ki, a főbb tanulmányi területek a KKK tartományain belül vannak. A végzett hallgatóknak a mesterképzésben való részvétel lehetősége biztosított.
A tananyag a tantárgyleírások és a szakirodalom alapján átfogó és korszerű ismereteket nyújt, segíti az egyház által elvárt szakmai kompetenciák elsajátítását és fejlesztését.
A képzés során fontos szerepet kap a tehetséggondozás, a szakmai fejlődés megalapozása, beleértve a mesterképzésre való felkészítést. A szak jól párosítható a szociális munkás szakkal, ezt az előnyt az intézmény jól használja ki.

II. A személyi feltételek teljesülése

1. A szakért felelős oktató dr. Hadházi Antal főiskolai tanár, alkalmazás típusa AT. Szakterületén jelentős szakmai tapasztalata van, az egyházi diakónia területén jelentős elméleti és gyakorlati, intézményszervezési munkásságot fejt ki.
2. A tantárgyak felelősei többségükben a tárgyak tényleges oktatói, magas a minősített oktatók aránya. Tudományos, kutatói és publikációs tevékenységük, egyházi tapasztalatuk garantálja az oktatás magas színvonalát és a gyakorlati egyházi igények egyidejű teljesülését.
3. Az oktatói kar összetétele, azon belül a teljes munkaidőben foglalkoztatottak aránya és az oktatók kreditekben kifejezett terhelése megfelelő. Néhány oktató esetében a kimutatott kreditterhelés kiugróan magas, bár ezt az óraszámokban mért terhelés nem követi.

III. A kutatási háttér megítélése

A szakhoz tartozó kutatások az Egyetem többi karával együttműködésben folynak, a szükséges könyvtári és infrastrukturális háttérrel is ez adja.

IV. Az infrastruktúra

A szakon folyó képzéshez szükséges infrastruktúra, oktató helyiségek, könyvtár, szaktanterem informatikai háttér rendelkezésre áll. A szakmai gyakorlatok a szak jellegéből adódóan nagyobb részben egyházi karitatív és egészségügyi intézményekben és gyülekezetekben folynak. Ezek jól szervezettek, szakmai felügyeletük és a hozzá kapcsolódó értékelés megfelelő.

V. A tanulmányok értékelése és a záróvizsga

A hallgatók munkájának értékelése, a záróvizsga megfelel a képzési szint általános, és a szak speciális elvárásainak. A szakdolgozatok témaválasztása, a kidolgozás színvonala megfelelő. A szakdolgozatokban a szakirodalom használata, a kutatási eredmények feldolgozás mellett a gyakorlati alkalmazás is megfelelő súllyal szerepel. A szakdolgozatok írásbeli opponensi értékelése részletes, segítő jellegű, fontos visszajelzéseket tartalmaz a vizsgázó és a témavezető részére is.

A KKK idegen nyelvi ismereti követelményeit a diploma kiadásánál maradéktalanul figyelembe veszik, ugyanakkor a hallgatóknak lehetőség van az intézményen belül külön térítés nélkül modern nyelvet tanulni.

A hallgatók elégedettek a képzés színvonalával, a szakmai felkészítéssel, nagyra értékelik a szupervízióval támogatott terepgyakorlatokat és a gyakorlati, nagy személyes elkötelezettséget igénylő szolgálatra való, a keresztyén értékrenden alapuló felkészítést.

Javaslat

A MAB javasolja a hallgatók által helyben is használható kézikönyvtár megkezdett fejlesztésének folytatását. Ezt a budapesti központtól való távolság különösen is indokolja.

Néhány oktató esetében a kimutatott kreditterhelés kiugróan magas, ezt jobb szervezéssel célszerű csökkenteni.

2. sz. melléklet

A Károli Gáspár Református Egyetemen folyó képzések (a 2009/2010-es tanévben)

Hittudományi Kar – képzési terület: hitéleti képzési terület

tudományterület: **hittudományok**

osztatlan képzés (EO):

egyetemi szintű: **református teológia – lelkész szakirány** (N, 12 félév)
vallástanár (kifutó képzés) (N, 10 félév)

főiskolai szintű: **református hittanoktató (kifutó képzés)** (L, 8 félév) nem indult
protestáns teológia (E, 10 félév)

alapképzés (BA):

református hittanoktató (N, 6 félév) nem indult

mesterképzés (MA):

református vallástanár – nevelő (N, L, 4 félév)

doktori képzés:

Hittudományi Doktori Iskola (N, 6 félév)

Állam- és Jogtudományi Kar – képzési terület: jogi és igazgatási

tudományterület: **állam- és jogtudományok**

osztatlan képzés (EO):

jogász (N, L, 10 félév)

doktori képzés:

Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola (N, 6 félév)

felsőfokú szakképzés:

jogi asszisztens (N, 4 félév)

szakirányú továbbképzés:

felsőoktatási igazgatási szakember (L, 3 félév)

jogi szakokleveles lelkész (L, 4 félév)

infokommunikációs szakjogász (L, 4 félév) nem indult

ingatlanforgalmi szakjogász (L, 4 félév) nem indult

jogi szakokleveles gazdasági szakember (L, 4 félév) nem indult

jogi szakokleveles orvos (L, 4 félév) nem indult

kriminalisztikai szakjogász (L, 4 félév) nem indult

tőkepiaci és bank szakjogász (L, 4 félév) nem indult

**Bölcsészettudományi Kar – képzési terület: bölcsészettudomány, társadalomtudomány,
pedagógusképzés**

tudományterület: **bölcsészettudományok, társadalomtudományok**

alapképzés (BA):

anglisztika (N, 6 félév) (2005/8/III/115. sz., MAB hat. NT)

germanisztika (néderlandisztika szakirány) (N, 6 félév)
(német szakirány) (N, 6 félév)

2005/8/III/2/122. sz. MAB határozat A német szakirányon belüli két specializáció esetében viszonylag magasnak tűnik a tantárgyankénti 4 kreditpont, s hiányzik a tárgyak közötti belső differenciálás is. A tantárgyi leírások megfelelőek, néhol azonban olyan hatalmas területeket fognak át, s ezeket olyan részletességgel kívánják tárgyalni, ami nemcsak a BA-szintet, de sokszor a jelenlegi egyetemi követelményeket is meghaladja. A túlzott elvárások sokszor a megadott kötelező olvasmányok listájában is tükröződnek. Ilyenek pl.: Filozófiatörténet (33.o.), Gyakorlati német nyelvtan (39.o.), Szókincsbővítés (48.o.), Szóalkotás (49.o.), Áttekintő német lexikológia (55.o.), A német irodalom

története (60.o.), Prózaszövegek (62.o.), Irodalmi szövegolvasás (73.o.), A német irodalom régiói (80.o.), A város (81.o.) stb. tantárgyak. Néderlandisztika szakirányon is túlzottan magasnak tűnik egyes kurzusok 4 és 5 kreditre történő értékelése. Főként, ha a magas kreditszám nemcsak egy-egy kurzust, hanem a kérdéses modul egészét jellemzi (pl. „Kontrasztív vizsgálatok”, „Irodalmi elemzések”, „Kultúra és identitás (26.o.) A személyi feltételekre vonatkozó észrevételek: A szakirányon az „Irodalmi ismeretek”, ill. „Irodalmi elemzések” modulok (ld. 137-139.o; ill. 148-150.o.) esetében nem irodalom-, hanem művészettörténész a tantárgyfelelős. Ez nyilvánvalóan szükségmegoldás, célszerű lenne mielőbb minősített irodalomtörténészről gondoskodni. A képzés személyi háttere mindenképpen megerősítésre szorul. A törzstantárgyak oktatóinak tudományos területe a német szakirány esetében sem esik mindig egybe az oktatandó törzstantárgy speciális tematikájával. Pl. „Bevezetés a kultúra tudományába.” (65.o.), „Írott és vizuális kultúra: Az irodalom a film világában” (67.o.), vagy „Irodalomszociológia” (71.o.).

A 2005/8/III/2/122. sz. MAB határozat óta:

Az alapszakos tantervek felülvizsgálata során jelentősen egyszerűsítették a tantervet és racionalizálták a kurzuskövetelményeket. Már nem szerepelnek 4 kredites kurzusok a tantervben, a specializációk számát is lecsökkentették, az alapképzés követelményrendszerébe beleillő, elsősorban gyakorlati ismereteket közvetítő programokra. A törzstantárgyak száma is jelentősen lecsökkent, oktatóik végzettsége, kutatási tevékenysége és korábbi oktatási tapasztalatai illeszkednek a kurzusok tartalmához.

keleti nyelvek és kultúrák (japán szakirány) (N, 6 félév)

2005/8/III/2/101. sz. MAB határozat: A szak terve alapvetően összhangban van a képzés céljával és a képzési és kimeneti követelményekkel. A személyi feltételek elfogadhatók, a tudományos háttér megerősítésre szorul, az infrastruktúra megfelelő, a kapacitás elegendő a tervezett hallgatói létszámhoz.

A 2005/8/III/2/101. sz. MAB határozat óta:

A hallgatói érdeklődés jelentős, gyakorlatorientált képzést igyekeznek folytatni, kereskedelmi cégek is ezt várják el, sok ösztöndíjat kaphatnak a hallgatók (japán szakosok különösen nagy számban).

magyar (művelődéstudomány szakirány) (N, 6 félév)

(nyelvmentor szakirány) (N, 6 félév)

(színháztörténet szakirány) (N, 6 félév)

2005/8/III/2/134. sz. MAB határozat: A görög-latin irodalom törzstantárgy felelőségének publikációi között nincs klasszika-filológiai irányultságú közlemény. A minor változatban hiányoznak korszakok, irányzatok. Egyes esetekben kissé túlzottnak mondható a földolgozandó ismeretanyag; így például a Bevezetés a nyelvtudományba tantárgy – 33. l. – egy féléve aligha elegendő a jelzett ismeretköröknek akár a felvázolására is, de ugyanez vonatkozik a Nyelvtörténet előadás tematikájára is – 54. l. Ugyanakkor például a magyar nyelvtörténeti fejlődésének vázlata a tantárgy leírását tekintve is csak vázlat – 66. l. Néhány oktató nagyon sokféle tárgyat oktat és nem mindig a szakterületének megfelelőket (Nádor Orsolya, Császi Ildikó).

A MAB az Irodalomtudományi szakbizottsága és a magyar szak képzési és kimeneti követelményeit kidolgozó konzorcium 2005. május 20-iki együttes ülésén született megállapodásra hivatkozva kéri a szabadon választható kurzusok kreditjei terhére a modern magyar irodalom és a világirodalom ismeretkör kreditjeit 2-2 kredittel megemelni.

A 2005/8/III/2/134. sz. MAB határozat óta:

Külön nincs klasszika-filológia, a komparatistika részévé vált az antik irodalom. Bene Sándor tanítja azt a tantárgyat, amelyikben az antik irodalomról van szó. Elsősorban ennek továbbéléséről és a társművészetek gyakorolt hatásáról beszél. A korszakokkal/irányzatokkal kapcsolatos hiányokat pótolták. A MAB által túlzottan tartott ismeretanyag mennyiségét módosították. Személyi változások következtek be, tanszékvezető Honti László lett. Új oktatók vették át a nyelvészet és nyelvtörténet oktatását (Dér Csilla, Fóris Ágota, Sólyom Réka, Hegedűs Rita), akiknél szorosabban

kapcsolódik a kettő. A modern magyar irodalom és a világirodalom ismeretkörök kreditjeit megemelték.

pszichológia (viselkedéselemző szakirány) (N, L 6 félév)

szabad bölcsészlet (vallástudomány szakirány) (N, 6 félév)

2005/8/III/2/177. sz. MAB határozat: A kötelező olvasmányok listáiban aránytalanságok tapasztalhatók: van, ahol harminc körüli tétel szerepel jórészt idegen nyelven. A legelső filozófiai bevezetésnél már elvárt Heidegger Lét és idője és a teljes Zarathusztra. A vallásfilozófia leírása más tárgyakból van összeollózva, a Lendvai-Nyiri-féle filozófiatörténet nem nagyon tűnik alkalmasnak a vallásfilozófia meg-alapozására. Mizerák Katalinnak, a Keleti vallások és filozófiák tárgy felelősének nincs fokozata, a Semmelweis Egyetemen folytat PhD-tanulmányokat, vélhetőleg nem filozófiából vagy vallástudományból. Kodácsy Tamás alkalmassága szintén nincs kellőképp dokumentálva. Talán az Informatikai alapismeretek felelőse lehetne, az Egyházismeretet mielőbb másra kellene bízni.

A 2005/8/III/2/177. sz. MAB határozat óta:

Az olvasmánylistákból kivették az idegen nyelvű szakirodalmat, pontosították a szakirodalmi tételeket, pontosan megadva a hosszabb művek elvárt fejezeteit. A szakirodalmi listákból kivették az adott témához túl általános, vagy éppen elavult kézikönyveket. Mizerák Katalin nem sokkal a MAB határozat megszületése után doktorált, de valóban a Semmelweis Egyetemen. Tárgyát a következő félévtől Kiss Csaba tanítja, aki Oxfordban már leadta doktoriját indológiából, a védésre 2010. első felében kerül sor. Kodácsy Tamás teológusi végzettsége a szakmai adatlapjának hiányosságai miatt nem derült ki a MAB számára. Ő azóta már doktorált is. A mesterszak akkreditációs anyagában adatai már pontosan szerepelnek.

kommunikáció és médiatudomány (egyházi kommunikátor szakirány) (N, 6 félév) nem indult

(sajtó szakirány) (N, 6 félév)

(segítő kommunikátor szakirány) (N, 6 félév)

(szervezeti kommunikáció – PR szakirány) (N, 6 félév)

történelem (N, 6 félév)

mesterképzés (MA):

irodalom- és kultúratudomány (rég Magyar irodalom, modern magyar irodalom szakirányok) (N, 4 félév)

2008/7/XII/3/53. sz. MAB határozat: A 3 szakirányhoz az oktatók létszáma (3 tanszékről) kevésnek tűnik. Indokolt további oktatók bevonása a képzésbe. A szak nevével teljesen megegyező nevű irodalom-és kultúratudomány szakirányként szerepeltetését a MAB nem támogatja.

A tantárgyak esetenként sokféle ismeretet sűrítve tartalmaznak, indokolt lenne az ismeretanyagot tagoltabbá tenni. (pl. szövegolvasás és interpretáció). A tantervben nincs nevesítve a nem tantermi tanóra. A konzultációt tantárgyakhoz kell rendelni. Enélkül ténylegesen nem teljesül a félévekhez kapcsolódó, előírt tanóraszám, bár a beadvány az előírás szerinti 1200 tanórát tünteti fel.

A 2008/7/XII/3/53. sz. MAB-határozat óta:

A szak nevével teljesen megegyező nevű irodalom-és kultúratudomány szakirányként szerepeltetését a MAB nem támogatta, ennek megfelelően nem is indították. Kovács Árpád alkalmazásával az oktatói állomány bővült. Minden dupla órához járulnak konzultációk, amelyeket igazolólapon tüntetnek fel. Egy választott oktató végigkíséri és segíti a hallgatókat a teljes képzés során.

japanológia (N, 4 félév)

néderlandisztika (N, 4 félév)

pszichológia (klinikai és egészségpszichológia szakirány) (N, 4 félév)

2008/8/V/25. sz. MAB határozat: A MAB szükségesnek látja egy képzési ciklus be-fejeztével (2 év) a szakirányon folyó képzés feltételeinek **újraértékelését**, különösen a

gyakorlólhelyek vonatkozásában a körülményeknek, a megtett intézkedések hatásának vizsgálatát.

Az akkreditációs elvárások teljesülésének megállapításához az intézmény a szakindítástól számított 2 év elteltével a folyó képzés feltételeinek bemutatásával kezdeményezze az újraértékelést.

Indoklás:

A módosítás után a tanterv szakmailag elfogadható, összhangban van a szak képzési és kimeneti követelményeivel, és megvalósítja a mesterképzés célját, az általános és szakmai kompetenciák elsajátíttatását a képzési program biztosítani tudja. A szakfelelős és – a csere után – a szakirány-felelős teljesíti az akkreditációs elvárásokat, a személyi módosítások után a tantárgyak felelősei és oktatói szakmailag megfelelőek a tárgyak gondozására, tudományos és publikációs tevékenységük összhangban van az oktatni kívánt tárgyak elméleti és gyakorlati területeivel, és elfogadható az oktatói terhelés is. A kutatási háttér megfelelő, a rendelkezésre álló infrastruktúra a képzés indításához elfogadható.

A tervezett hallgatói létszám reális.

A 2008/8/V/25. sz. MAB határozat óta:

A mesterszakon még nincs végzett évfolyam.

történelem (N, 4 félév)

vallástudomány (N, 4 félév)

színháztudomány (N, L 4 félév)

tanári mesterképzési szakok (MA):

angoltanár (N, 2-3 ill. 5 félév)

magyartanár (N, 2-3 ill. 5 félév)

2008/6/IX/5/16.sz. MAB határozat: Elismerésre méltó bizonyos tárgyak szerepeltetése (a gyermek, és ifjúsági irodalom, az irodalom és a médiumok viszonya), de a szakirodalmuk lehetne gazdagabb. Pozitívumként említjük meg a műelemzés középpontba állítását, de az ide tartozó tantárgyleírásokat bizonyos kiegyensúlyozatlanság jellemzi. Néhány oktató munkajogi státusza – Szigeti Lajos Sándor, Tolcsvai Nagy Gábor, Bánki Éva, Honti László – nem egyértelmű. A tanári-kutatói közösség még további erősítésre vár, kutatói műhelyek, ill. nyelvtudományi doktori iskola létrehozása jótékonyan hatna a szakmai továbbfejlődésre. További kiaknázatlan lehetőségek vannak még a diákköri tevékenységekben és a tutori rendszer kialakításában is.

A 2008/6/IX/5/16. sz. MAB-határozat óta:

Terminológiai kutatások megindultak ugyan, de a Nyelvtudományi DI létrehozása még nem aktuális.

némettanár (N, L 2-3 ill. 5 félév)

2008/6/IX/5/17.sz. MAB határozat: A szakképzettség felelős oktatót (életkorára tekintettel) hasonló kvalitású személlyel kell pótolni. Bodnárné Czeglédy Anita szakmai tudományos területe, publikációi szűkebbek az oktatási feladatainál. Sätzker Szilvia publikációs aktivitása az utolsó 5 évben, de az eddigi életpályáját is tekintve, nagyon szerény.

A nyelvi kompetenciák fejlesztésére, különösen a második tanári szak esetében nagyobb figyelmet kell fordítani.

Lőrincz Csongor és Sätzker Szilvia AT jelzetű oktatóként van feltüntetve a B/IV. táblázatban, és a rektori igazolás szerint is első helyen a KRE-n foglalkoztatottak, de szakmai önéletrajzukban a KRE nem szerepel munkahelyként. Szakmai önéletrajzukat az alkalmazási minőségükkel összhangba kell hozni.

A szakmódszertani blokkban a heti 2 órában oktatott tárgyak kreditértékét 1-ről 2-re kell emelni.

A 2008/6/IX/5/7. sz. MAB határozat óta: A szakképzettség felelőshöz hasonló kvalitású szakembert nem könnyű találni. Jellemzően más intézeteket vezetnek. Jelenlegi szakfelelősünk jelenléte ugyanakkor semmivel sem pótolható. Sok évtizedes szakmai és élettapasztalatából adódóan egyszerre sugározza a fiatal kutatógeneráció felé a jelenben

való széles látást, és a múlt tapasztalataiból táplálkozó mélyre látást. Sokrétű szakmai ismeretei stabil alapot adnak a szakon oktatók tudományos gondolkodásához, a köré szerveződő műhely kutatási projektjeihez. A szakfelelős agilitásának köszönhetően a legideálisabban valósul meg a fiatalabb generáció és a tapasztalt kutatók együttműködése a szakon. A Czeglédy Anita tárgyfelelősségével szereplő átfogó irodalomtörténeti ismétlő kurzusok a törvénymódosítás miatt feleslegessé váltak, így kikerülnek a tantervből. Szatzker Szilvia azóta főállású oktató, ugyanakkor GYES miatt kutatási tevékenysége jelenleg nem kérhető számon. Lőrincz Csongor jelenleg Berlinben intézetvezető. A nyelvi kompetenciák fejlesztésére a nyelvészeti jellegű órák keretében kerül sor, ugyanis a tanárképzésben ezek mindig és elsősorban a valós nyelvhasználat gyakorlati kérdéseire koncentrálnak. A szakmódszertan tárgyak kreditértékét korrigálták.

történelemtanár (N, 5 félév)

magyar mint idegen nyelv (2010 szeptemberében indul)

doktori képzés:

Irodalomtudományi Doktori Iskola (N, 6 félév)

szakirányú továbbképzések:

pedagógus szakvizsga, (mentortanár szakiránnyal) (L, 4 félév)

mentálhigiénés segítő (L, 4 félév)

egészségmentor (L, 4 félév) nem indult

képi kifejezéspszichológia (L, 4 félév)

szupervízor (L, 4 félév)

szupervízor-coach (L, 2 félév)

Tanítóképző Főiskolai Kar – képzési terület: bölcsészettudomány, társadalomtudomány
--

tudományterület: bölcsészettudományok, társadalomtudományok
--

alapképzések (BA):

tanító (N, L, 8 félév)

óvodapedagógus (N, L, 6 félév)

református hittanoktató (N, L, 6 félév)

kántor (N, L, 6 félév)

diakónia (N, L, 7 félév)

szociális munka (N, L, 7 félév)

felsőfokú szakképzések:

ifjúságsegítő (L, 4 félév) N, 4 félév nem indult

szakirányú továbbképzések:

pedagógus szakvizsga (fejlesztő pedagógus szakirány) (L, 4 félév)

pedagógus szakvizsga (szabadidő szervező szakirány) (L, 4 félév) nem indult

pedagógus szakvizsga (német nyelvi babysitter és gyermekfelügyelő szakirány) (L, 4 félév) nem indult

3. sz. melléklet

A Látogató Bizottság

Elnök:

Róna-Tas András, az MTA r. tagja, professor emeritus, **SzTE BTK**, Altajisztikai tsz.

Tagok:

Bihari Mihály, DSc, egyetemi tanár), **ELTE ÁJK**, Politikatudományi tsz.

Cseh Sándor, PhD, főiskolai tanár, dékán, **NyME**, **Apáczai Cs. J. Kar**, Matematika és
természettudományi tsz.

Győri István, PhD, lelkipásztor, egyetemi tanár **Sárospataki Református Teológiai**
Akadémia, Újszövetségi tsz.

Pál József, DSc, egyetemi tanár, **SzTE BTK**, Olasz nyelvi és irod. tsz.

Topár József, minőségbiztosítási szakértő, egyetemi adjunktus **BME GTK**, Menedzsment és
vállalatgazdasági tsz.

Kovács Zsolt hallgatói képviselő, **HÖÖK**

Kari látogatások

Állam- és Jogtudományi Kar: 2010. március 23.

Bölcsészettudományi Kar: 2010. március 22.

Hittudományi Kar: 2010. április 7.

Tanítóképző Főiskolai Kar: március 25.

Teljes intézményi látogatás: 2010. április 15-16.